

Franciscus Patricius

Zoroaster et eius CCCXX oracula
Chaldaica*

*Iz: Franciscus Patricius/Frane Petrić, *Zoroaster et eius CCCXX oracula Chaldaica/Zoroaster i njegovih tristo i dvadeset Kaldejskih proroštava*, uredila Erna Banić-Pajnić, tekst preveo Ivan Kapec, Zagreb: Institut za filozofiju, 2011.

**FRANCISCI PATRICII
ZOROASTER ET EIUS CCCXX ORACULA CHALDAICA
EIUS OPERA E TENEBRIS ERUTA ET LATINE REDDITA AD
HENRICUM CAIETANUM, S. E. R. CARDINALEM**

Illustrissimum, et Amplissimum Camerarium

Transkripcija latinskog teksta predgovora
Ivan Kapec i Nino Zubović

Hrvatski prijevod predgovora
Ivan Kapec

Bilješke
Erna Banić-Pajnić i Nino Zubović

**ILLUSTRISSIMO ATQUE REVERENDISSIMO
HENRICO CAETANO S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO**

Amo te, HENRICE CAETANE, Cardinalis Amplissime vehementer, ob insignes, humanitatem, modestiam, clementiamque tuam. Ob vero magnificentiam, et magnanimitatem etiam suspicio. Ob autem beneficentiam¹, qua homines Deo fiunt similes, mirum etiam in modum admiror et laudo. Idem faciunt Bononienses, idem Parisienses. Illi quando apud eos, sedis Apostolicae legatus, summa iustitiae moderatione, nobilissimam eam rexisti civitatem, gymnasium illud toto orbe celeberrimum, reformasti. Hi vero quando itidem Sanctae eiusdem sedis legatus, in summis calamitatibus in acerbissima obsidione, prudentia, gravitate, modestia, beneficentia summa, ita tibi bonorum civium animos devinxisti, ita in fide catholica retinuisti, ut summo te presentem amore, et stupore intuerentur. Fine vero obsidioni tuis consiliis imposito, lacrymis discedentem prosequerentur. Magna equidem haec sunt tua facta, quibus de fide Catholica es meritus optime. Quid vero, si vel paria, vel etiam maiora in fidem sacrosanctam beneficia conferre queas in perpetuum, non voles? Absit a tua pietate tanta impietas. Ratione, hominum genus ducitur magis quam re alia ulla. Cum enim omnes homines, rationales se esse credant, rationi adhaerent eamque sectantur et adamant. Et si veram falsa,

¹ Stoji umjesto: beneficentiam.

aut apparente, discernere nesciant, etiam falsa trahuntur, et apparenti. Ratio autem, philosophiae² studiis, maxime, et acuitur, et instruitur. Inter philosophiae Aristotelicae partes, quae Romae, quae in aliis omnibus Europae publicis Gymnasiis praeleguntur, et perleguntur, quaedam sunt, fidei atque Ecclesiae hostes accerrimae. Quas attingam. Physici II. pars de fortuna, et casu. Pars III. de infinito. Pars IIII. de tempore. Sextus, et septimus. Hi omnes ad mundi impiam aeternitatem, callem struunt. Octavus vero et I. de caelo, et 2. pars, magis, falsarum rationum machinis eam stabiliunt. Omnipotentiam Deo auferunt. XII. vero Metaphysicae omnem Dei tollit providentiam. I. et III. de anima, animae immortalitatem, vel prorsus negant, vel maxime faciunt dubiam. Et nescio quo vel malo fato, vel consilio pessimo, in gymnasiorum statutis statutum est, ut fere non nisi hi publice doceantur. Et impietas omnis iuvenum mentibus indatur, et inculcetur. Tu qui unus isti Romano Gymnasio praepositus es, in tuam sententiam collegas Cardinales trahe. Tollite has Aristotelis partes, ne amplius legantur. Relinquantur disputatoribus, libri logici et caeteri metaphysici. Medicis futuris generationis libri, quartus meteorus. Parva quos vocant naturalia, animalium generatio, et partes. Pro illis impiis substituente, Hermetis libellum de Pietate et philosophia Poemandrum, alios piissimos. Vel Platonis Philebum, Sophisten, Timaeum, Parmenidem, Phaedonem, alios, qui contrarium impiis illis sonant. Plotini libri, uno aut aliero³ excepto, maxima sunt erga Deum pietate plenissimi. Procli quoque Theologica elementa et Damascii libri de Principiis, eandem continent pietatem. Hi Platonici, quia pauculis mutatis christiani possunt fieri, sunt a Divo Augustino, nobilissimi philosophorum omnium, sepissime appellati. Hos adamarunt, et in multis sunt secuti, Theologi

² U izvorniku stoji: philosophia («izvornik» u bilješkama odnosi se na Petrićev tekst).

³ U izvorniku stoji »aliero« umjesto »altero«.

christiani veteres fere omnes, Graeci et Latini. Quos adhortatores, cur respuestis, tu cum collegis, viri catholici, ac pii, et de pietate christiana, optime meriti? Estote igitur Pontifici. Gregorio. XIII. Suasores, et authores, ut hostem tantum iam in piorum cathedris publicis, nimis inveteratum, e subselis deturbetur, de coenobiis extrudatur. Et pii in philosophia authores, per vos surrogentur. Aut si quae causa sit, qua hostes in civitate sint retinendi, armati alii, piis rationibus atque armis, uti custodes illis opponantur quo adolescentes, ex utriusque⁴ decertatione, et audiant et discant, quanto pii sint impiis praeferendi. Ut autem, et causam, et occasionem nanciscaris maiorem, mitto ad te Zoroastrem meum, e multis Platoniorum latebris, ut potuimus fragmentatim erutum. Fuit autem is, uti intelliges, Abramo credentium patri, contemporaneus,⁵ ac forte conterraneus. Apud quem in tam pauculis, tam admiranda, tam divina, de Trinitate, deque divinis ordinibus, et animae excellentia leges, ut obstupescas: et possit videri non immerito, catholicae fidei, omnium primus, etiamsi rudia, fere iecisse fundamenta. Eum ergo tibi consecro, et tu, me tam rari muneris ne spreveris largitorem.

Vale. Ferrariae.

Tui observantissimus

Franciscus Patricius

Francisci Patricii Zoroaster

Zoroastrem magiae inventorem fuisse, satis apud authores convenire scribit Plinius. Sed unus ne hic fuerit Zoroaster, an et alius, non satis constare ait. Sane is qui nostra aetate »Sacram bibliothecam« compilavit, Sixtus Senensis, duos fuisse Zoroastres tradit: Alterum ex Diogene Laertio, Persem Magorum principem.

⁴ U izvorniku stoji »utsorunque« umjesto »utriusque«.

⁵ U izvorniku: contemporaneus.

qui verae magiae fuerit inventor primus. Alterum Bactrianorum regem, qui sit a Nino in bello victus. Et qui primus verae magiae fuerit corruptor, de quo Plinium, Iustinum, et Augustinum scripsisse asserit. Qui si duo sunt revera, licet, et tertium addere de quo Clemens Alexandrinus lib. V. Strom. ita scribit: »Erus iste, Zoroaster est, qui de se ipso hoc scripsit. Conscripsi Zoroaster Armenii, genere Pamphylius, qui in bello mortuus, ad inferos descendit, et a Diis haec addidici.«

Erum Plato lib. X. de Rep. XII. die postquam mortuus fuerat, super pyram positum revixisse affirmat. Sed Plato idem Zoroastrem. Oromazi, non Armenii filium in Alcibiadem I. facit. Aut tres ergo, aut quatuor, et non unus videntur fuisse Zoroastres. Ioannes autem Goropius, in Gallicis, Zoroastrem neminem unquam fuisse autumat. Sicuti neque Hermetem Trismegistum, neque Orpheum. Nominum horum etymis, nescio a qua Cimeria lingua, qua et Adamum, et reliquos patres ad Nochum et Iapetum usque locutos, et ipse credit, et aliis credi vult; derivatis. Quorum nominum etymos, sicuti fidem pones eum manere volumus, ita illud addimus, Iapetum ab eodem Goropio, fuisse Zoroastren nominatum. Cui Iapeto, quoniam Margiana, et Bactriana post diluvium a patre obtigerint, a secunda hac Magiam ortam

esse, affirmatque inde a Zoroastre, Oromazi filio, idest a Iapeto Nochi filio charissimo ad Persas venisse. In qua re, multiplex patet Goropii error. Nam si Zoroaster nemo unquam sua sententia fuit, qua ratione Iapetum, Zoroastrum esse facit? Deinde apud Iosephum, Bactra non Iapeto conditori tribuitur, sed Geteri, uni ex Arami filiis. Hic autem Semi filius fuit. Persae autem conditi sunt, non a Iapeto, aut quopiam e suis, sed ab Elimo, Semi filio alio; sicuti a fratre eius Arphaxado Chaldaei. Inter quas duas gentes magia omnis, et ortum habuit, et praecipue est versata. Itaque Iapetus ex historia nulla, aut Bactrus, aut Persa, aut Chaldaeus fuit. Didymo vero Alexandrino Zoroaster fuit Chamus. Aliis Chusus, Chami filius. Sed quibus nam id rationibus inducti dixerint, quia non constat, credere supersedemus. Porro Zoroaster ille Iustini, valde est controversus. Etenim Diodorus Siculus, Bactrianorum Regem a Nino devictum; non Zoroastrem sed Oxyartem appellat. Cui accedit proxime una transposita R, Oxyatri nomen quod se vidisse in aliquot Iustini codicibus manuscriptis retulit nobis Pyrrus Ligorius, vir totius antiquitatis peritissimus, sicuti in aliis Zeorostrem scriptum se invenisse affirmabat. Sed Arnobius Diodoro CCC. circiter annis posterior, de Zoroastre ita scribit: »Ut inter Assyrios, et Bactrianos, Nino quondam, Zoroastroque ductoribus, non tantum ferro dimicaretur, et viribus, verum est magicis, et Chaldaeorum reconditis disciplinis.« Quae res videtur cum Iustino concordare. Verum Suidas aliam iniicit suspicionem, nimirum. Zoroastrem Chaldaeum fuisse, et Nino subditum, dum ita scribit: »Zoroastres Astronomus, sub Nino rege Assyriorum. Qui in votis habuit, ut ab igne coelesti interimeretur, adhortatus

Assyrios, ut eius cineres servarent. Ita futurum, ut regnum ipsorum numquam deficeret, quod usque adhuc apud eos servatur.« In Assyria autem, Babylonem Chaldeorum caput fuisse, et Strabo, seu Strato, et Plinius fatentur. Apud Chaldaeorum etiam, et Persarum gentes, Magicas floruisse, non autem in Bactris, apud authores est in confesso. Esto ergo Bactrianae rex ille, seu Oxyartes, seu Ozyatres, seu Zeorostres, seu Zoroastres, certe magiae inventor non fuit, verae scilicet Magiae, quae apud Chaldaeos, ac Persas magos, magno in honore fuit. Aut si fuit, pravae alterius magiae fuit inventor. Sed neque id ei a Diodoro, aut a Ctesia, ex quo multa Diodorus sumpsit, tributum est. Qui quidem Ctesias, Bactriani istius regis res gestas scripsit, ut Arnobius testatur. Haec enim eius sunt verba: »Age nunc veniat, qui super igneam Zonam Magus interiore ab orbe Zoroastres Hermippo, ut assentiamur auctori. Bactrianus, et ille conveniat, cuius Ctesias res gestas historiarum exponit in primo. Armenius Hosthanis nepos, et familiaris Pamphylius Cyri.«

Nec solum, magum Zoroastrem a Bactriano Zoroastre seiungit his verbis Arnobius, verum eos etiam, quos Clemens uti vidimus, coniunxerat. Nam si Pamphylius Zoroaster familiaris Cyri fuit, et Armenius Hosthanis nepos, Hosthanes autem cum Xerxe in Graeciam venit, manifestum sit, duos hos diversos fuisse: quando a Cyro ad Xerxem, anni intercesserint LXXVIII. et Nepos Zoroaster Hosthane, patruo iunior necessario fuerit. Quatuor itaque hi sunt apud Arnobium Zoroastres. Quintus vero Persomedus. de quo Suidas in hanc sententiam scripsit: »Zoroastres Persomedus sapiens, apud eos qui in Astronomia excelluerunt. Qui etiam primus nomen dedit iis Magis, qui civilia tractarunt: Fuit autem ante Troiana tempora annis D. Feruntur autem ipsius »De natura

libri III«, »De lapidibus preciosis«⁶ I., »Astroscopica« »Apotelesmatica libri V«.

Quae quidem verba, ex patria, Magorum institutione, primus ille Chaldaeus, sive Assyrius videri potest. Nam Assyriae pars Chaldaea fuit, Persia, et Media conterminae. Itaque vicinitate regionum, aequivocum est nomen patriae partum. Sed librorum numerus Persomedi, non congruit cum Assyrio, ut mox patebit. Haec ergo diversitas librorum, si duorum auctorum diversitatem faciat, Persomedus hic Zoroaster, a Chaldaeo Zoroastre, est numero V. Cui videtur sextus ex Plinio posse addi, Proconnesius. Verum caeteris ommissis, Magorum principem illum perquiramus. Cuius et vitae initium, et medium, et finis, traduntur admirabilia fuisse. Scribit enim Plinius, eum eodem met die quo natus est, risisse. Eidemque cerebrum ita palpitasse, ut impositam repelleret manum, futurae praesagio scientiae. Eundemque in desertis caseo vixisse annos XX. ita temperate, ut vetustatem non sentiret. Obiisse autem igne coelesti concrematum, sicuti optaverat, Suidae testimonio constat. Qui item tradit, eum, uti diximus, sub Nino Assyriorum Rege floruisse, quod ab aliis non discordat. Nam et Epiphanius, eum Astrologiae, doctrinae pravae, et magiae inventorem fere Nembroti Gigantis aetate fuisse asserit. Fuit nam Ninus Nembroti nepos, ex filio eius Belo, genitus. Et Eusebius affirmat eum iisdem temporibus cum Semirami, et Abramo vixisse. Semiramim vero, nemo ignorat Nini fuisse uxorem. Qui Ninam urbem condiderit anno a diluvio CCXCI. et sequenti CCXCII. a Iosepho dicitur Abramus natus. Consonant itaque tempora. Ex quibus Eudoxi, et Aristotelis error proditur ingens. Quorum uterque, uti Plinius refert, scripsit, Zoroastren sex millibus annorum

⁶ U izvorniku stoji »preciosis« umjesto »preciosis«.

Platonis mortem praecessisse. At is obiit Olympiade CVIII. Ad quam, a diluvio anni intersunt MMLVIII. A quibus si demantur CCC. circiter, quibus Ninus, Semiramis, Zoroaster, Abramusque vixerunt, relinquuntur a Zoroastre ad Platonis obitum anni circiter MDCCLVIII. non autem sex mille. Par fere error est apud Hermodorum Platonicum, et Plutarchum, qui Zoroastren scripserunt, Troianam eversionem antesse annis VM. cum Troia eversa sit, anno a diluvio MCXXXVI. A quibus si demantur CCC. illi quos diximus, reliqui erunt anni DCCCXXVI. In eundem errorem incidit Pletho Gemistus, Plutarchi secutus auctoritatem. Nec vero, vera est apud Laertium Xanthi Lydi annorum ratio, qui scripsit a Zoroastre, ad Xerxis in Graeciam transitum DC. tantum annos medios fuisse, cum diluvio ad Xerxen anni cadant MDCCXXV. A quibus si detrahas CCC. illos, remanent anni CMXCIX. Error est etiam apud Suidam, qui scribit, a Zoroastre ad Troiam eversam intercidisse annos tantum Quingentos, cum sint millesimo uno minus. Sed Magorum princeps iste Zoroaster, Persane fuerit, an alia e gente, in dubium videtur verti posse. Plinius namque, et Laertius, Persam eum faciunt, Pletho, et eum secuti Ficinus, Steuchus, et alii recentes authores Chaldaeum existimant. Chaldaeos autem, a Magis, quorum caput fuit Zoroaster, Porphyrius, tum apud Proclum, tum in vita Pythagorae disternat. Ioannes vero Picus, hos utrosque confundit, dum ad Ficinum scribens, gloriatur se Chaldaicos quosdam libros invenisse his verbis: »Chaldaici hi libri sunt, si libri sunt, et non Thesauri. Audi inscriptiones. Patris Ezre, Zoroastris, et Melchiar Magorum, oracula. In quibus et illa quoque apud Graecos, mendosa, et mutila circumferuntur, leguntur integra, et obsoluta. Tum est in illa, Chaldaeorum sapientum, brevis quidem, et salebrosa, sed plena mysteriis interpretatio. Est itidem et libellus, de dogmatis Chaldaicae Theologiae. Tum Persarum, Graecorum, et Chaldaeorum in illam divina, et locupletissima enarratio.«

In quibus sane Pici verbis, comiscentur sine discrimine, Chaldaei, Magi, Persae, et Zoroaster. Sed Chaldaeum eum fuisse, ut credam multis adducor argumentis. Tum quod Chaldaeorum lingua eius oracula haec scripta fuerint, ut hic Picus testatur. tum quod Chaldaica, etiam fuerit interpretatio. Tum quoque quoniam Proclus, et Psellus Chaldaica ea appellat. Et praeterea, et hanc ipsam oraculorum horum, Theologiam Chaldaicam, et Assyriam Theologiam vocant. Tum etiam quod in Assyria, narratur mortuus. Assyriorum autem regum sedes Babylon fuit, et Chaldaeorum quoque gentis caput. Eamque urbem Assyriae parti uni, nomen Babyloniae dedisse, Strabo, ac Plinius tradunt. Et Chaldaicum etiam nomen ipsius Zoroastris esse videtur: quando prorsus simili nomine Suidas Zoromasdem, Zoroastro subnectat. Et Dinon, et Hermodorus apud Laertium scribant, ex interpretatione nominis, Zoroastrem, astrorum cultorem fuisse. Quod cum Epiphanio consentit. qui Astrologiae eum facit inventorem, et Suidas Astronomum nominat: et astrologica scripsisse asserit. Astrologiam autem omnium gentium maxime apud Chaldaeos floruisse, nemo ignorat. Azonacem quendam Plinius praeceptorem eius fuisse nominat. Nec fuerit a vero absonum, si Azonacem hunc dicamus, de schola Semi, aliquem fuisse, aut Heberi. Tradunt enim Thalmudistae, Semum primum omnium scholam doctrinarum instituisse. Quem secutus sit Heberus, a quo sapientum secta, ab eo derivata, Hebreorum quasi Heberorum nomen assumpserit. Fuisseque ambas eas scholas celeberrimas tradunt. E quibus, et Abramus prodierit, et Iacob nepos eius, ut sapientia imbueretur ad eas est profectus. Non est autem dubium, Semum a Nocho patre institutum fuisse. Quem omnes ab Adamo doctrinas per manus traditas calluisse, a multis est memoriae commendatum. Quod verum cum sit, et non sit a ratione alienum, eis contemporaneum Azonacem, in eorum scholis institutum, iisdem de Deo sermonibus Zoroastren imbuisse. Inde forte, non immerito Proclus Chaldaicam theologiam, θεόδοτον καὶ θεοπαράδοτον non semel appellavit, et Chaldaeos illos a Diis edoctos fuisse asseruit. Scripta

autem Zoroastris, Suidas sic enumerat, ut »De natura« sint. libri III., »De Praeciosis lapidibus« I., »Astrorum contemplationis effecta« V. Scripsit etiam »De agricultura«. de quibus Plinius aliquid citat. Scripsit etiam »Oracula«, ut ex Pico apparuit, et alia multa, quae Hermippus collegit ad vicies centum millia versuum: et indicibus positus uti Plinius refert, eius volumina explanavit. Cuius Hermippi, Laertius librum quoque »De magis« adducit, et ab Arnobio testis est productus. Puto autem Hermippum hunc illum Smyrneum, qui dictus est Callimachus. Cuius libros, similis fere argumenti, »De septem sapientibus. »De legumlatoribus«, »De Hipponacte«, »De Gorgia«, »De Aristotele«, Atheneus non raro citat. Cum autem libri Zoroastri Chaldaice scripti⁷ fuerint, non immerito quaeri potest, a quo nam fuerint postea Graeci facti? Sane Iosephus, de Beroso ita scripsit. »Testis horum est Berosus, vir Chaldaeus genere, notus iis qui in disciplinis versati sunt. Quandoquidem ipse scripta Chaldaeorum de astronomia, et philosophia in Graecos extulit.«

Itaque Berosus ex hoc testimonio, ni fallor fuerit primus. Secundus est Aristoteles qui librum conscripsit, cui Magico fuit inscriptio: Sed et Eudoxus, et Hermodorus Platonicus, et Xanthus Lydus videntur Magorum multa prosecuti.⁸ Et Hermippus de quo supra.

Fuerunt postea duo Chaldaei, Iuliani pater, ac filius. De quibus ita est apud Suidam. »Iulianus Chaldaeus philosophus, pater eius Iuliani, qui vocatus est Theurgus, scripsit »De Daemonibus«⁹ libros IIII. Sunt autem ad custodiam cuiusque hominum membri qualia sunt Chaldaica sacrificia. Deinde Iulianus praedicti filius sub Marco Antonino Caesare scripsit, et ipse Theurgica Logia carminibus et alia quaecumque talis scientiae arcana sunt.«

In quibus verbis, nominatim sunt Logia ab eo carminibus Graece scripta, seu potius e Chaldaeo conversa. Quae quamvis

⁷ U izvorniku stoji: scripsi.

⁸ U izvorniku stoji: prosequuti.

⁹ U izvorniku stoji: Demonibus.

non videantur, integro carmine conscripta: id evenit, quia mendosa sunt, uti Picus ait, et mutila. Quod etiam Sibillynis carminibus evenisse Lactantius testatur. Hunc Iulianum Proclus, subinde Theurgum vocat, dum Logia adducit, et exponit. citatque eius librum VII. »De zonis«. Zonae autem quid fuerint in Chaldaica theologia postea fiet palam. Adducuntur etiam a Porphyrio, Symbulus, et Pallas quidam, qui Magorum res Graece conscripserunt. Chaldaeorum libri aliquot philosophici videntur in Arabicam quoque linguam fuisse versi. Scribit enim Avenrois quodam loco. Apud Chaldaeos philosophiam, ita perfectam quondam fuisse, sicuti fuit, ut ipse loquitur, tempore Aristotelis. Fuerunt libri Zoroastri, postea quam a Iuliano, aut quovis alio, Graeci facti sunt, in tanta veneratione, ut Clemens scribat, eos Christianos, qui Prodi haeresin sequerentur, gloriari solitos, se eius arcanos libros possidere.

»Et Porphyrius in Plotini vita narrat Chistianos multos, ex antiqua philosophia profectos, Adelphii, et Acylini fuisse sectatores, eosque Alexandri Lybici, Philocomi, Demostrati Lydi, plurimos libros circumtulisse, et revelationes quasdam Zoroastris, Zostriani, Nicothei, Allogenis, Mesi, aliorumque huiusmodi palam ostendentes, multos decipientes, et ipsi antea decepti. Qui assererent Platonem, intelligibilis essentiae profundum minime penetrasse. Eaque de causa Plotinum, multas in ea argumentationes intulisse, atque contra eos librum scripsisse, qui contra Gnosticos est. Et Amelium eius auditorem libros XL. composuisse contra librum Zostriani. Ipsumque Porphyrium multis argumentis ostendisse librum Zoroastri ab illis inscriptum adulterinum novumque esse: et ab illis confictum qui struebant haeresim, ut eorum institutiones esse Zoroastris veteris crederentur.«

Ex quo loco apparet, in tam magna fuisse Zoroastri libros institutione, ut considerent multi, vel rationibus, vel autoritate, quae eius esse crederentur Platonis dogmata theologica posse convelli; et novam in theologia Christiana haeresim, vel constituere, vel constitutam confirmare. Sed utinam integra ea oracula haberemus, quae Picus invenerat. Utinam quae Chaldaei, Persaeque in ea commentati fuerant. Utinam libellum cum enarratione, qui Chaldaicam theologiam complectebatur. Utinam denique ip-

sus Pici commentaria in ea ipsa, et oracula, et libros. Quae Ficinus scribit in obitu eius inter scriptorum suorum reliquias, a se reperia esse: sed ita exarata, ut vix ab eo ipso legi possent Pico. Quae malum, pessum ierunt cum concordia ab eo scripta Aristotelis cum Platone: Equidem maximam fecit haec Chaldaica Theologia iacturam, in iactura XL. librorum Amelii. In quibus rationi valde consonum est, quo facilius Zostriam librum falsitatis coargueret, eum saepe vera Zoroastri dogmata, et oracula protulisse. Non minor forte iactura alia fuit, quatuor Porphyrii librorum quos, ut refert Suidas, scripserat in historiam Iuliani Chaldei philosophi, eius nimirum qui ea oracula in Graecum sermonem verterat. Sed ingens profecto naufragium passa est philosophica Respublica in ammissione commentariorum eius auditoris Iamblichi, quorum XXVIII. librum Damascius bis citat sub titulo, Chaldaicae perfectissimae Theologiae, semel, et iterum, ὡς ἐν τοῖς Χαλδαϊκοῖς, ὁμολογούμενος ὁ Ἰάμβλιχος. Sicuti in Chaldaicis fatetur Iamblichus. Sed et huius discipulus, Syrianus; cognomento Magnus testante Suida libros X. scripsit in Logia, hoc est oracula Zoroastri forte omnia. Sed proh nefas maximum. Ea scripta et thesauri periere omnia: et ex tanto naufragio, vix superfuerunt sexaginta tantum oracula vere divina. Quae quinquagesimo ab hinc anno Parisiis a Lodoico Tiletano fuere Graece impressa sub titulo. Μαγικά, λόγια, τῶν ἀπὸ τοῦ Ζωροάστρου μάγων.

Magica oracula eorum, qui a Zoroastre sunt Magorum cum Graecis commentariis, quae reperi postea esse Plethonis Gemisti. Quem quidem pauxillum numerum, auximus nos non poenitenda additione, usque ad CCCXXIII. magno labore a nobis conquisita in Platoniorum philosophorum quae superfuerunt scriptis, Procli, Hermiae, Simplicii, Damascii Synesii, Olympiodori, Nicephori Gregorae Synesii commentatoris, et non nihil etiam in Arnobio reperimus. Cum eorum singulorum aliquibus expositionibus, et argumentis Chaldaicae philosophiae. Quae omnia in unum collecta, et in ordines quosdam distributa, quae sparsa invenimus ad communem philosophiae sincerioris studiosorum, et latina fecimus, et in publicum libentes damus. Sed antequam ulterius progrediamur, non est negligenter dispiciendum, an Logia haec, uti inscriptio praetulit sint magica, et quo sensu Magica. Id autem

fieri non poterit, nisi Magia quid sit cognoscamus. Magiae nomen horrent plerique. Puto a Simone illo qui sanctis Apostolis se se opposuit, hoc horrore derivato. Qui cum vere, non Magus, sed Goes Γόης esset, falso Magum se se cognominavit. Cui mentito Mago, magi veri tres opponantur ii, qui ab Oriente, Dominum Iesum venerunt adorare. Etenim est sciendum, magiam, et goitiam, et pharmaciam longe, inter se esse diversas. Quod cum Plinius forte ignoraret, imperite Magiam derisit universam. Sed nihil est id in eo viro mirandum, qui etiam Deum rerum authorem, vel ignoravit penitus vel irrisit cognitum. Itaque ad hanc rem dignoscendam, authoribus, Plinio potioribus utamur. Inter quos summus Plato, Magiam Deorum cultum esse affirmat, cum scribit, μαγείαν τε διδάσκει τοῦ Ζωροάστρου τοῦ Ὀρομάζου, ἔστι δὲ τοῦτο, θεῶν θεραπεία.

»Magiam docet Zoroastri, filli Oromazi. Est autem hoc Deorum cultus.«

Porphyrus autem in hunc modum.

Παρά γε μὴν τοῖς Πέρσαις οἱ περὶ τὸ θεῖον σοφοὶ καὶ τούτου θεράποντες μάγοι μὲν προσαγορεύονται· τοῦτο γὰρ δηλοῖ κατὰ τὴν ἐπιχώριον διάλεκτον ὁ μάγος.

»Apud Persas vero, qui circa divina sunt sapientes, eorumque cultores, Magi appellantur. Hoc enim significat eius regionis propria dialecto Magus.«

Ioannes quoque Picus ait, nomen hoc Magus, idem esse apud Persas, quod apud Latinos sapiens, et apud Graecos philosophus. Et Pico anteriores Philo, et Hermias Magos in hunc describunt modum. Prior ille.

»Veram quidem illam Magiam, hoc est contemplativam scientiam per quam clarius naturae opera cernuntur, ut honestam atque

expetendam, non vulgus solum sectantur: sed maximi etiam regum reges, precipue Persae tam sunt harum artium studiosi ut regnare nemo possit nisi sit inter Magos iudicatus.« Hic vero ita. Magi sunt, qui de singulis philosophantur. Consuetudo autem communis magos pro maleficis accipit; qui aliter habentur apud gentem suam. Eo quod sint philosophi Chaldaeorum, et ad artis huius scientiam, reges quoque et principes eiusdem gentis omnia faciunt, unde et ipsi primum, in nativitate Domini Salvatoris, primi ortum intellexerunt, et venientes in Betlem adoraverunt.

Itaque Magus, vera sui nominis interpretatione, non aliud sibi vult, quam Dei cognitorem et cultorem. Cui nomini, rem quoque apud magos respondisse author est Arnobius, vir pius et Catholicus, de eo Hosthane scribens, cui maxime insensus videtur fuisse Plinius. Inquit enim ille.

»Eorum magorum, et eloquio, et negotio primus Hosthanes, et verum Deum merita maiestate prosequitur, et angelos ministros, et nuncios Dei, sed veri, eius venerationi novit assistere. Ut e nutu ipso, et vultu domini territi contremiscant. Idem et Daemonas prodidit terrenos, vagos, humanitatis inimicos.«

Proclus vero ex Porphyrio referens, libro II. In Timaeum, in hanc sententiam, ne semper Graeca afferam, scripsit.

»Quaecumque vero, et esse Deos; et providentiam eos rerum habere putant, et multa eorum quae fiunt, posse etiam aliter evenire, hi et praeces convenienter approbant, et vitam nostram dirigere confitentur. Atque addunt, proborum hominum praeces convenire maxime: Quoniam nos divinitati connectant. Simili enim, simile coniungi amat. Diis autem, probus vir, similimus est. Et quia in custodia sint iis qui virtuti incumbunt, et a corpore veluti a carcere comprehensi, debent Deos praecari de transitu ab hoc loco. Et quia veluti filii, a patribus distracti, praecari eos convenit de regressu ad veros eorum patres Deos. Et quoniam veluti patre, et matre carere videntur ii, qui non curant praecari, neque se se convertere ad praestantiores. Et quia in omnibus gentibus, qui sapientia excelluerunt, circa praeces studiosi fuerunt. Indorum quidem Brachmanes, Magi vero Persarum. Graecorum vero, qui

maxime Theologi fuerunt. Qui et sacrificia instituerunt, et mysteria. Chaldaei vero, et aliter divina coluerunt, et ipsam Deorum virtutem, Deorum confitentes esse, venerati sunt. Tantum abest, ut ob virtutem facta spreverint.«

Magi itaque inter alios sapientes maxime Deum sunt venerati: maxime ad Deum praeces et sacrificia porrexerunt. Propriamque eorum virtutem Dei virtutem esse, idest a Deo in se profectam fassi sunt. De qua ad Deum prece, tam magna ea sunt, quae Proclus ex Chaldaeorum dogmatibus subnectit, ut maiora, et excellentiora, vix crediderim a quoquam Christiano, scripta reperiri posse. Est in his Zoroastri oraculis Dei Patris, et Filii, et Spiritus non solum aperta cognitio, sed magnificae etiam laudes (crediderim hoc dogma de Trinitate personarum eum habuisse ab Abramo vel ab alio Deo Charis. Quoniam suo lumine naturali non posse nos devenire incognitionem misterii Trinitatis.) Factorem rerum omnium, mundi creatorem eum celebrant. Angelos agnoscunt. Paradisum praedicant. Animarum immortalitatem docent expresse. De Veritate, de Fide, de Spe, de Amore, seu Charitate, brevia, sed eximia habent dogmata. Quibus veluti gradibus, ad Deum reduces fieri possumus. Multa quoque de Magorum abstinentia, castitate, ac veluti poenitentia, referuntur, non absimilia ab iis, quae in heremis sancti patres christiani narrantur egisse. Ut non immerito Apollinis oraculum quamvis plerumque mendax, in hoc vere pronuntiasset¹⁰ videatur. Id quod Porphyrius, referente Eusebio, retulit.

»Chaldaeis quae vera esset sapientiam, tantum Hebraeisque ipsis concessum; agnoscere pura, aeternum qui mente colunt Regemque Deumque.«

Itaque haec prima, praestantissimaque Magiae pars, non aliud est, quam Theologia, et religio: et si non vera plene, uti postea fuit a Christo revelata, attamen proxime omnium ad eam accedit. Ut mirandum maxime, ac merito videatur, quo nam modo, tantum se potuerit suis viribus mens humana attollere, et haec profecto est, quam Plinius sub religionis nomine ridet, ridendus ipse maxime, et execrandus.

Alia magiae pars est cognitio coelestium motuum atque virium exacta. Per quam, et influxus coelorum in haec inferiora percipiuntur; et ad humanae usum vitae, in seminationibus, plantationibus: et in universum in omni agricolendi ratione fructus ca-

¹⁰ U izvorniku stoji: pronunciasset.

piuntur. Quod in Cassio Uticense maxime apparet. Recta itaque ratione, non solum Zoroaster, sed etiam Abramus itidem Chaldaeus Astronomiae habiti sunt periti. Quem Abramum, Philo Iudeus probat, per Astronomiae scientiam; in veri Dei notitiam pervenisse, eique ob id sacrificia instituisse.

Tertiam magiae partem Plinius fuisse recenset Medicinam. Nos vero cum magnis, ac piis viris dicimus, Magiam in universum naturae totius cognitionem complecti. Non eam quidem, quae in usu hodie est apud Peripateticos, quae in sola Aristotelis verborum interpretatione versatur tota, nihil pensi habens si res aliter se habeant, quam ipsi in duce suo intelligant. Sed eam quae interspersas, interseminatasque mundo virtutes, quasi de latebris, ac tenebris in lucem evocans, non tam facit miranda, quam operanti naturae famulatur. Et eam quae universi partibus inest Sympathiam, quasi artifex promit, et in usum de mundi recessibus, gremioque naturae profert.

Hisce vere declaratis rebus, palam arbitramur esse factum Magiam integram, non esse aliud, quam Dei venerationem: et coelorum, atque naturae virium cognitionem. Quam cur vel Plinius rideat, vel horreant alii, nihil video, praeter quam quod ridendus ipse sit, et deplorandus.

Talis Magiae veluti simia quaedam, et infelix aemula, goetia apud nequam homines est nata, cultu, ac comertio daemonum referens Magiae Theologiam: praedictionibus, humanorum eventuum singularium, similis facta Astrologiae. et naturalis, veraeque Magiae effectiones praestigiis repraesentans: ut quae sunt, non esse videri: et quae non sunt, esse videri faciat: ad omnia, ope atque opera daemonum adhibita. Quae si circa defunctorum corpora exerceatur, Necromantiae nomen est adeptae. Si ad ignem, aut aquam, Pyromantia, et Hydromantia vocatur. Mateotechnia vero si circa aerem: quoniam simul aere percuso evanescat. Pharmacia

vero ea est, quae cibus potuque philtra, resque amatorias fingit procurare, qualem narrat se expertum Lucianus, et Apuleius. et qualem in multo usu apud Thessalas mulieres fuisse scribunt. Finxit etiam medicinas quasdam ad morbos varii generis depellendos se novisse. Ita evenit, eos qui, cum mali essent, sub bono nomine sibi voluerunt credi, non goitas, quod nomen est a dolore, sed Magos quod est a pia sapientia se appellari maluisse. Fatear quoque multos, qui vere Goites essent, uti Magi viderentur, ex bona Magia desumpsisse aliqua, ut eo praetextu credulum vulgus ad se, quaestus gratia traherent. Huiusmodi fere sunt aliqua apud Eusebium, ac Gregoram, quae ipsi ex Hecates oraculo se desumpsisse affirmant. Quae daemonum sunt quaedam evocationes et praestigia: Quae impia, noluimus cum piis hisce commiscere.

Verum ad oracula Zoroastri redeuntes, operae fuerit praecium, antequam ea vel proponamus, vel exponamus, quaedam veluti prolegomena eorum praenotare, ut nimirum facilius eorum sensa intelligamus. Sunt autem haec prima, quae scripta sunt a Proclo in prooemio comentariorum suorum in Platonis Parmenidem.

Ἡ δὲ τῶν ἱερατικῶν ὀνομάτων θεῶν κατὰ τὴν ἑαυτῶν μυστικὴν ἑρμηνείαν ἐκδεδωκότων, οἷα τὰ τοῖς Ἀσσυρίοις ὑμνημένα, Ζῶναι καὶ Ἄζωνοι, καὶ Πηγαὶ καὶ Ἀμείλικτοι καὶ Συνοχεῖς, δι' ὧν ἐκεῖνοι τὰς τάξεις ἑρμηνεύουσι τῶν θεῶν.

»Sacrorum vero nominum, Deorum, secundum eorum mysticam interpretationem, traditorum. Ut ea quae ab Assyriis celebrantur, Zonae, et Azoni. Et Fontes, et Amilicti, et Synoches. Per quae illi ordines Deorum interpretantur.«

Similia his Psellus postea tradidit, utinam sicuti prolixius, ita et diligentius. sed qualiacumque sint, non inutilia cognitu fuerint. Sunt autem haec verbis suis.

Pselli expositio per capita, dogmatum quae sunt apud Assyrios

Post unum, paternum dicunt profundum ex tribus triadibus repletum. Singulas autem triadum, habere Patrem primum. Deinde Potentiam mediam et mentem ad haec tertiam quae claudat triadem in se ipsam. Vocant autem has, etiam intelligibiles. Post quas alium ordinem, intelligibilium simul et intellectualium. Trine et hunc distinctum; in Iyngas, et Synocheas, et Teletarchas. Post medium hunc ordinem, intellectualis est. Unam quidem habens triadem paternam. Eam quae est semel trans, et Hecates, et quae est bis trans. Aliam quae est Amilictorum trium et unum hypezocota. Fontes vero hi sunt septem. Post vero hosce fontes sunt hyperarchii, dein Azoni, dein Zonaei. Post quos Angeli, dein Daemones. Post quos Animae. Et tandem mundus corporeus. Septem autem dicunt mundos corporeos, Empyreum unum, et primum et tres post eum Aethereos. Deinde tres materiales, Innerraticum. Erraticum, et qui sub Luna est. Et primum quidem determinant, secundum mentem. Aethereos vero secundum animam. Materiales vero secundum naturam. Fontem vero Angelorum,

Τοῦ Ψελλοῦ Ἑκθεσις Κεφαλαιώδης ΤΩΝ ΠΑΡ' ΑΣΣΥΡΙΟΙΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ.

Μετὰ τὸ ἓν, τὸν πατρικὸν φασὶ βυθὸν, ἐκ τριῶν
τριάδων πληρούμενον. Ἐκάστην δὲ τῶν
τριάδων,
ἔχειν πατέρα πρῶτον, εἶτα δύναμιν μέσην.
Καὶ
νοῦν ἐπ' αὐτοῖς τρίτον, συγκλείοντα πρὸς
ἑαυτὴν τὴν
τριάδα. Καλοῦσι δὲ ταύτας καὶ νοητάς. Μεθ'
ἃς
ἄλλον διάκοσμον τῶν νοητῶν, ἅμα καὶ
νοεῶν.
Τριχῆ καὶ τοῦτον διηρημένον, εἰς ἰυγγας, καὶ
συνοχέας,
καὶ τελετάρχας. Μετὰ δὲ τὸν μέσον
διάκοσμον,
ὁ νοερός ἐστι. Μίαν μὲν ἔχων τριάδα
πατρικὴν,
τὴν τοῦ ἄπαξ ἐπέκεινα. Καὶ τῆς Ἑκάτης, καὶ
τοῦ δις ἐπέκεινα. Ἐτέραν δὲ τὴν τῶν
Ἀμειλίκτων¹
τριῶν ὄντων, καὶ ἓνα τὸν Ὑπεζωκότα.²
Πηγαί
δ' αὐταὶ³ ἐπτά. Μετὰ δὲ τὰς πηγὰς ταύτας οἱ
ὑπεράρχιοι, εἶτα ἄζωνοι, ἔπειτα ζωναῖοι,
Μεθ' οὓς
Ἄγγελοι,⁴ εἶτα δαίμονες, ἦρωες μετ' αὐτούς,
Μεθ' οὓς ψυχαί. Καὶ λοιπὸν ὁ κόσμος ὁ
σωματικὸς.
Ἐπτά δὲ φασὶ κόσμους σωματικῶς.
Ἐμπύριον⁵ ἓνα
καὶ πρῶτον. Καὶ τρεῖς μετ' αὐτὸν αἰθερίους,
ἔπειτα
τρεῖς ὑλαίους, τὸ ἀπλανές, τὸ πλανώμενον,
καὶ τὸ
ὑπὸ σελήνην. Καὶ τὸν μὲν πρῶτον ἀφορίζουσι
κατὰ
τὸν νοῦν. Τοὺς δ' αἰθερίους⁶ κατὰ τὴν ψυχὴν,
τοὺς δ' ὑλαίους⁷ κατὰ τὴν φύσιν. Πηγὴν δὲ
Ἀγγέλων,⁸

¹ ἀμειλίκτων

² ὑπεζωκότα

³ δὲ αὐταὶ

⁴ ἄγγελοι

⁵ Ἐμπύριον

⁶ δὲ αἰθερίους

⁷ δὲ ὑλαίους

⁸ ἀγγέλων

et Daemonum, et animarum et naturarum, Hecatē esse dicunt. Deducunt vero multoties animam in mundum, ob causas multas. Vel ob alarum defluxum, vel ob voluntatem paternam, ad exornandam terrenam sortem. Existimant etiam mundum esse aeternum. Dicunt quoque Aden multipliciter et nunc Deum ipsum nominant Principem terrenae sortis. Nunc autem locum sublunarem. Modo etiam, medietatem aetherei mundi, et materialis. Modo quoque irrationalem animam et ponunt in ea rationalem, non essentialiter, sed respectu quodam quando Sympathiam secum habuerit. Ideas existimant, nunc quidem paternae mentis conceptiones nunc autem universales rationes, mentis, animae, naturae quas dat quidem Mens ipsi animae. Anima vero naturae sympathiam dicunt esse superis cum inferioribus et maxime quae sub luna sunt. Restituunt vero in pristinum animas, secundum mensuram propriarum purgationum, in totis mundi regionibus. Quasdam etiam supra mundum reducunt. Horum autem dogmatum plurima et Aristoteles et Plato susceperunt. Plotinus vero et Porphyrius, et Iamblichus, et Proclus, omnia sunt secuti et tamquam divinas voces, ea susceperunt.

καὶ δαιμόνων καὶ ψυχῶν καὶ φύσεων τὴν Ἑκάτην
εἶναι φασί. Καταβιβάζουσι⁹ δὲ πολλάκις τὴν ψυχὴν εἰς τὸν κόσμον, δι' αἰτίας πολλὰς, ἢ διὰ πτερορρύθμισιν, ἢ διὰ βούλησιν πατρικὴν, εἰς τὸ κοσμηῆσαι τὴν περιγίειον λήξιν. Δοξάζουσι δὲ καὶ τὸν κόσμον αἰδίων. Λέγουσι δὲ καὶ τὸν Ἄϊδην¹⁰ πολλαχῶς. Καὶ νῦν μὲν αὐτὸν θεὸν ὀνομάζουσιν, ἀρχηγόν τῆς περιγίειου λήξεως, νῦν δὲ τὸν ὑπὸ σελήνην τόπον. Νῦν δὲ τὴν μεσότητα τοῦ αἰθερίου κόσμου καὶ τοῦ ὑλαίου. Νῦν δὲ τὴν ἄλογον ψυχὴν. Καὶ τιθέασιν ἐν αὐτῇ τὴν λογικὴν, οὐκ οὐσιωδῶς, ἀλλὰ σχετικῶς, ὅταν συμπαθῶς ἔχη πρὸς αὐτήν. Ἰδέας δὲ νομίζουσι. Νῦν μὲν τὰς τοῦ πατρὸς ἐννοίας. Νῦν δὲ τοὺς καθόλου λόγους νοῦ, τοὺς¹¹ ψυχικοὺς, καὶ φυσικοὺς. Οὐς δίδωσι μὲν ὁ νοῦς τῇ ψυχῇ, ἢ δὲ ψυχῇ τῇ φύσει. Συμπαθεῖν δὲ τὰ ἄνω τοῖς κάτω φασί. Καὶ μάλιστα τὰ ὑπὸ σελήνην. Ἀποκαθιστῶσι δὲ τὰς ψυχὰς, κατὰ τὰ μέτρα τῶν οικειῶν καθάρσεων, ἐν ὅλαις ταῖς τοῦ κόσμου μερίσι. Τινὰς δὲ καὶ ὑπὲρ τὸν κόσμον ἀναβιβάζουσι. Τούτων δὲ τῶν δογμάτων τὰ πλείστα¹² καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων ἐδέξαντο. Οἱ δὲ περὶ Πλωτίνου καὶ Πορφύριον τε καὶ Ἰάμβλιχον,¹³ καὶ Πρόκλον πᾶσι καθηκολούθησαν.¹⁴ Καὶ ὡς θείας φωνὰς ταῦτα ἐδέξαντο.

⁹ καταβιβάζουσι

¹⁰ ἄϊδην

¹¹ νοητοὺς

¹² πλείω

¹³ Ἰάμβλιχον Πορφύριον τε

¹⁴ καθηκολούθησαν

**In alio Exemplari, ita se habet
Eiusdem per Capita, de dogmatis
quae sunt apud Chaldaeos**

Septem dicunt corporeos mundos. Empyreum unum, et primum, et tres post ipsum Aethereos, deinde tres materiales. Quorum postremus terrenus dictus est, et osor lucis, qui est sublunaris locus, habens in se, etiam materiam quam vocant profundum. Unum principium universorum opinantur, et unum ipsum, et bonum celebrant. Dein Paternum quoddam profundum venerantur, ex tribus triadibus compositum. Quaeque vero trias, habet Patrem, Potentiam, et Mentem. Deinde est intelligibilis Iynx et post eam, Synocheus, Empyreus, Aetherius, et Materialis. Post vero Synocheas, Teletarchae. Post hos vero, Fontani patres, qui vocantur etiam mundi ductores. Quorum primus is qui semel trans dicitur. Post quem Hecate, dein is qui bis trans. Post quem, tres Amilicti, et ultimus, hypezocos. Venerantur quoque fontanam Triadem, fidei, et veritatis, et amoris. Dicunt etiam Archicum solem, a solari fonte, et Archangelicum, et fontem sensus, et fontanum iudicium, et fulmineum fontem, et fontem dioptrarum et characterum fontem, insidentem ignotis synthemati¹ et fontanas summitates Apollinis, Osiridis, Mercurii. Materiales vero fontes dicunt, centrum et elementorum et somnorum Zonam et fontanam Animam. Post autem fontes dicunt esse principia.

¹ U izvorniku stoji: synthemasi.

**ΕΝ ΑΛΛΟ ΔΕ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΙ, ΟΥΤΩΣ ΕΧΕΙ.
ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΩΣ¹⁵. ΠΕΡΙ ΤΩΝ.
ΠΑΡΑ ΧΑΛΔΑΙΟΥΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ.**

Ἐπτά φάσι σωματικούς κόσμους. Ἐμπύριον ἓνα καὶ πρῶτον. Καὶ τρεῖς μετ' αὐτὸν αἰθερίους, ἔπειτα τρεῖς ὑλαίους. Ὡν ὁ ἔσχατος χθόνιος εἴρηται καὶ μισοφαῖς. Ὅς τις¹⁶ ἐστὶν ὁ ὑπὸ σελήνην τόπος, ἔχων ἐν ἑαυτῷ καὶ τὴν ὕλην, ἣν καλοῦσι βυθόν. Μίαν ἀρχὴν τῶν πάντων δοξάζουσι, καὶ ἐν αὐτῇ καὶ ἀγαθὸν ἀπουνοῦσιν.¹⁷ Εἶτα πατρικὸν τινα βυθὸν σέβονται, ἐκ τριῶν τριάδων συγκείμενον. Ἐκάστη δὲ τριάς, ἔχει πατέρα, δύναμιν, καὶ νοῦν. Εἶτα ἔστιν ἡ νοητὴ ἰϋγξ. Καὶ μετὰ¹⁸ ταύτην οἱ συνοχεῖς, ὁ ἐμπύριος, ὁ αἰθέριος, καὶ ὁ ὑλαῖος. Μετὰ δὲ τοὺς¹⁹ συνοχεῖς, τελετάρχαι.²⁰ Μετὰ δὲ τούτους, οἱ πηγαῖοι πατέρες, οἱ καλούμενοι, καὶ κοσμαγωγοί.²¹ Ὡν ὁ πρῶτος, ὁ ἅπαξ ἐπέκεινα λεγόμενος. Μεθ' ὧν ἡ Ἐκάτη. Εἶτα ὁ δὺς²² ἐπέκεινα. Μεθ' ὧν²³ τρεῖς ἀμείλικτοι, καὶ τελευταῖος ὁ ὑπεζωκός. Σέβονται δὲ καὶ Πηγαῖαν²⁴ τριάδα πίστεως, καὶ ἀληθείας, καὶ ἔρωτος. Φάσι δὲ καὶ ἀρχικὸν ἥλιον ἀπὸ τῆς ἡλιακῆς πηγῆς, καὶ ἀρχαγγελικόν, καὶ πηγὴν αἰσθησεως,²⁵ καὶ πηγαίαν κρίσιν, καὶ κεραύνιον πηγὴν, καὶ πηγὴν διοπτρῶν, καὶ χαρακτήρων πηγὴν ἐπιβατεύουσαν τοῖς ἀγνώστοις συνθήμασι. Καὶ πηγαῖας ἀκρότητας Ἀπόλλωνος, Ὀσίριδος, Ἑρμοῦ. Ὑλικὰς²⁶ δὲ πηγάς φάσι,²⁷ κέντρων καὶ στοιχειῶν, καὶ ὀνειρώων Ζώνην,²⁸ καὶ πηγαίαν ψυχὴν. Μετὰ δὲ τὰς πηγάς,

¹⁵ umjesto pravilnoga ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΩΣ

¹⁶ Ὅστις. Sve tekstualne varijante u bilješka potječu iz mjerodavnog kritičkog izdanja *Michaelis Pselli philosophica minora*, vol. 2: *Opuscula psychologica, theologica, daemnologica*, ed. D. J. O'Meara, Leipzig, 1989: 1–164.

¹⁷ ἀνουνοῦσιν

¹⁸ μετὰ δὲ

¹⁹ τοὺς

²⁰ οἱ τελετάρχαι

²¹ κοσμαγοῖ

²² δις

²³ μεθ' οὗς

²⁴ πηγαίαν

²⁵ αἰσθησεως

²⁶ καὶ ὕλικας

²⁷ φασιν

²⁸ ζώνην

Fontes enim principales sunt, principii. Zoogonorum vero principiorum, summitas quidem Ecate vocatur. Medietas vero, Anima principalis. Terminatio vero Virtus principalis. Sunt vero apud ipsos, etiam Azonae Ecatae, ut Triecdotis Chaldaica, et Comas, et Ecclystica. Azonici vero apud ipsos Dii, Serapis, et Dionysus, et Osiridis series, et Apollinis. Azoni vero vocantur, qui libere in libertate vivunt potestatem exercentes in Zonas, et supersedentes manifestis Diis. Zonaei vero, qui coelestes Zonas separatim et libere circumvolventes et ea quae hic sunt administrantes. Divinum nam genus apud ipsos est Zonaem cui distributae sunt mundi sensibilis regiones et sortitum est circa materialem locum, sortitiones. Post Zonas vero est, inerrans circulus, continens septem sphaeras, in quibus sunt Astra. Et alius quidem apud eos est solaris mundus, aethereo profundo serviens, alius vero Zonaeus unus e septem existens. Humanarum animarum, causas duplices fontanas ponunt. Paternam Mentem, et fontanam animam, et procedit quidem eis particularis anima, a fontana per voluntatem patris. Habet vero et per se genitam essentiam, et per se viventem. Non enim est, ut ab alio mota. Nam iuxta oraculum, portio est ignis divini, et ignis lucens et intellectio paterna. Et est forma immaterialis, et per se subsistens. Tale enim est, omne divinum, cuius pars est anima. Et omnia dicunt esse, in singula ani-

λέγουσιν εἶναι ἀρχάς. Αἱ γὰρ πηγαὶ ἀρχικότεραι τῶν ἀρχῶν. Τῶν δὲ Ζωογόνων²⁹ ἀρχῶν, ἢ μὲν ἀκρότης Ἐκάτη καλεῖται. Ἡ δὲ μεσότης ψυχὴ ἀρχικὴ, ἢ δὲ περὰ τωσιν ἀρετῆ ἀρχικὴ. Εἰσὶ δὲ παρ' αὐτοῖς, καὶ ἄζωνοι Ἐκάται, ὄς³⁰ ἢ τριεκδοσίς³¹ ἢ Χαλδαϊκὴ, καὶ ἡ κωμάς, καὶ ἡ ἐκκλυστικὴ.³² Ἄζωνικοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς θεοί, ὁ Σέραπις,³³ καὶ ὁ Διόνυσος, καὶ ἡ τοῦ Ὀσίριδος σειρὰ, καὶ ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἄζωνοι δὲ καλοῦνται οἱ εὐλύτως ἐν ἐξουσίᾳ ζῶντες, ἐνεξουσιάζοντες³⁴ ταῖς Ζώναις,³⁵ καὶ ὑπερῶν³⁶ τῶν ἐκφανῶν³⁷ θεῶν. Ζωναῖοι³⁸ δ' οἱ³⁹ τὰς ἐν οὐρανῷ Ζώνας⁴⁰ ἀπολύτως περιελίττοντες, καὶ τὰ τῆδὲ διοικούντες. Θεῖον γὰρ γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς Ζωναῖον⁴¹, τὸ κατανεμώμενον τὰς τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου μερίδας. Καὶ ζωσάμενον τὰς περὶ τὸν ὑλαῖον τόπον διακληρώσεις. Μετὰ δὲ τὰς Ζώνας⁴² ἐστὶν, ὁ ἀπλανὴς κύκλος περιέχων τὰς ἐπτά σφαιράς, ἐν αἷς τὰ ἄστρα. Καὶ ἄλλος μὲν παρ' αὐτοῖς ὁ ἡλιακὸς κόσμος τῷ αἰθερίῳ βᾶθει δουλεύων. Ἄλλος δὲ ὁ Ζωναῖος,⁴³ εἰς ἃν τῶν ἐπτά. Τῶν δ'⁴⁴ ἀνθρωπίνων ψυχῶν αἷτια διττὰ πηγαῖα τίθενται, τὸν τε πατρικὸν νοῦν, καὶ τὴν πηγαῖαν ψυχὴν. Καὶ προέρχεται μὲν αὐτοῖς ἡ μερικὴ ψυχὴ ἀπὸ τῆς πηγαίας κατὰ βούλησιν τοῦ πατρὸς. Ἐχει δὲ καὶ αὐτόγονον οὐσίαν, καὶ αὐτόζωον, οὐ γὰρ ἐστὶν ὡς ἑτεροκίνητος. Ἡ⁴⁵ γὰρ κατὰ τὸ λόγιον μοῖρα τοῦ πυρός ἐστὶ τοῦ θείου,⁴⁶ καὶ πῦρ φαεινόν. Καὶ νόημα πατρικὸν εἶδος ἐστὶν αὐλον,⁴⁷ καὶ αὐθυπόστατον. Τοιοῦτον γὰρ πᾶν τὸ θεῖον, οὐ μέρος ἢ ψυχὴ. Καὶ

²⁹ ζωογόνων

³⁰ ὡς

³¹ τριοδίτις

³² ἐκκλυστή

³³ Σέραπις

³⁴ samo jednom ἐνεξουσιάζοντες

³⁵ ζῶναις

³⁶ ὑπεριδρυμένοι

³⁷ ἐκφανῶν

³⁸ ζωναῖοι

³⁹ δὲ οἱ

⁴⁰ ζώνας

⁴¹ ζωναῖον

⁴² ζώνας

⁴³ ζωναῖος

⁴⁴ δὲ

⁴⁵ εἰ

⁴⁶ τοῦ θείου πυρός ἐστὶ

⁴⁷ αὐλον

ma. Per singulam vero proprietatem ignotam, fabilis et ineffabilis Synthematis. Deducunt vero animam saepe in mundum, ob causas multas, vel ob alarum defluum, vel ob voluntatem patris. Opinantur vero mundum aeternum, et astrorum periodos. Aden multis modis partiuntur et nunc ipsum Deum nominant principem terrenae sortis nunc vero sublunarem locum dicunt. Nunc autem medietatem aetherei mundi, et materialis. Nunc etiam irrationalem animam. Et ponunt in ipsa rationalem, non essentialiter sed per respectum, quem compatitur cum ea, et profert particularem rationem. Ideas existimant, modo patris conceptus et modo universales rationes, et naturales, et animasticas et mentales modo autem separatas entium existentias. Magicas vero rationes constituunt a summis potestatibus, et a terrenis materiibus. Compati aiunt, supra inferis et praesertim sublunaria. Reducunt vero animas post obitum, secundum mensuram propriarum purgationum in cunctis mundi regionibus. Quasdam etiam supra mundum attollunt et medias ipsas constituunt, impartibilium et partibilium naturarum. Horum vero dogmatum pleraque et Aristoteles, et Plato susceperunt. Plotinus vero, et Porphyrius, et Iamblichus, et Proclus omnia sunt secuti, ut divinas voces ea sunt amplexati.

Finis

πάντα φασίν εἶναι ἐν ἐκάστη ψυχῇ, καθ' ἐκάστην δ' ιδιότητα ἄγνωστον ῥητοῦ καὶ ἀρρήτου συνθήματος.

Καταβιβάζουσι δὲ τὴν ψυχὴν πολλακίς ἐν τῷ κόσμῳ δι' αἰτίας πολλὰς, ἢ διὰ πτερορρήσειν

ἢ διὰ βούλησιν πατρικὴν. Δοξάζουσι δὲ τὸν κόσμον αἰδιον καὶ τὰς τῶν ἀστρῶν περιόδους. Τὸν δὲ Ἄιδην⁴⁸ πολλακίς καταμερίζουσι. Καὶ νῦν μὲν αὐτὸν θεὸν ὀνομάζουσι ἀρχηγὸν τῆς περιγείου λήξεως. Νῦν δὲ τὸν ὑπὸ σελήνην τόπον φασί.⁴⁹

Νῦν δὲ τὴν μεσαιτάτην⁵⁰ τοῦ αἰθριου κόσμου, καὶ τοῦ ὑλαίου. Νῦν δὲ τὴν ἄλογον ψυχὴν.

Καὶ τίθεασιν ἐν αὐτῇ τὴν λογικὴν, οὐκ οὐσιωδῶς, ἀλλὰ σχετικῶς, ὅταν συμπαθῶς ἔχη⁵¹ πρὸς αὐτὴν, καὶ προβάλλη⁵² τὸν μερικὸν λόγον. Ἰδέας δὲ νομίζουσι, νῦν μὲν τὰς τοῦ πατρὸς ἐννοίας, νῦν δὲ τοὺς καθόλου λόγους, καὶ⁵³ φυσικοὺς, καὶ ψυχικοὺς, καὶ νοητοὺς. Νῦν δὲ τὰς ἐξηρημένους⁵⁴ τῶν ὄντων ὑπάρξεις. Τοὺς δὲ περὶ μαγειῶν λόγους

συνιστῶσι⁵⁵ ἀπὸ τε τῶν⁵⁶ ἀκροτάτων⁵⁷ δυνάμεων ἀπὸ τε περιγείων⁵⁸ ὕλων. Συμπαθῆ δὲ τὰ ἄνω τοῖς κάτω φασί, καὶ μάλιστα τὰ ὑπὸ σελήνην.

Ἀποκαθιστῶσι δὲ τὰς ψυχὰς μετὰ τὸν λεγόμενον θάνατον, κατὰ τὰ μέτρα τῶν οἰκειῶν καθάρσεων, ἐν ὅλαις ταῖς τοῦ κόσμου μερίσι. Τινὰς δὲ καὶ ὑπὲρ τὸν κόσμον ἀναβιβάζουσι. Καὶ μέσας αὐτὰς διορίζονται τῶν τε ἀμεριστῶν, καὶ μεριστῶν

φύσεων. Τούτων δὲ τῶν δογμάτων τὰ πλείω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Πλάτων ἐδέξαντο. Οἱ δὲ περὶ Πλωτίνου, καὶ Πορφύριου, καὶ Ἰάμβλιχου⁵⁹ καὶ Πρόκλου πᾶσι κατηκολούθησαν.⁶⁰ Καὶ ὡς θειὰς⁶¹ φωνὰς ἀσυλλογίστως ταῦτα ἐδέξαντο.

ΤΕΛΟΣ.

⁴⁸ ἄδην

⁴⁹ ἄδην φασί

⁵⁰ μεσότητα

⁵¹ ἔχη

⁵² προβάλλη

⁵³ bez καὶ – samo φυσικοὺς

⁵⁴ ἐξηρημένους

⁵⁵ συνιστῶσιν

⁵⁶ τε ἀκροτάτων

⁵⁷ ἀκροτάτων τινῶν

⁵⁸ περιγείων

⁵⁹ καὶ Ἰάμβλιχον Πορφύριον τε

⁶⁰ κατηκολούθησαν

⁶¹ θειὰς

Praepositis ergo hisce tamquam prolegomenis quibusdam, ad ipsa Logia sive oracula est accedendum. Rectissima ratione λόγια Graece et Latine oracula sunt dicta, quoniam sunt a Deo quodam, forte summo, ut vaticinia pronunciata. Sacerdoti cuidam inter sacrificandum. Quod ex solius Damascii verbis agnovimus. Nam in eo libro vere incomparabili, quem hic vir De dubiis et solutionibus primorum principiorum scripsit, aliqua loca hoc ipsum innuunt. Primo hisce verbis

Μαρτύρονται δὲ οὖν καὶ αὐτοὶ τοὺς θεοὺς ἐν οἷς ἔπεσι λέγουσι πρὸς τὸν θεουργόν.

Testes igitur afferunt, et ipsi Deos, in quibus versibus dicunt ad Sacerdotem. Et non multo post.

Φησὶ καὶ τὰ τοιαῦτα περὶ αὐτῆς, ὁ χρησμοδῶν θεός.

Dicit et talia de ea, vaticinator Deus.

Et alibi

Διὸ καὶ τὸ μένειν ἀεὶ τῇ ἀόκνω στροφάλιγγι, πᾶσι χαρίζεται κατὰ τῶν αὐτῶν χρησμοδίαν.

Ideo, et manere semper impigrae vertigini, omnibus per gratiam largitur, in eodem vaticinio.

Alio iterum loco, ita scribit

Ἐπεὶ καὶ αἱ ἰνγγες, οὐ τρεῖς μόνον ἀλλὰ πλείους. φησὶ γὰρ ὁ χρησμοδῶν θεός.

»Quandoquidem et Iynges non tres solum sunt, sed plures. Inquit enim vaticinator Deus«

Sed haec vaticinia, non videntur esse de rebus futuris ullis. Sed revelationes quaedam divinarum rerum et divinorum ordinum, et quo modo Deus, et intelligibilia entia, et animas, et mundum produxerit. Neque aliter videntur haec suscipienda, quam fuerint olim, Sibyllarum oracula suscepta. Inter quae multa fuerunt, quae veteribus patribus, vera, ac pia visa, Catholica Ecclesia

maximopere, et laudavit, et comprobavit. Atque haec sine dubio causa est, cur Proclus, et θεοπαράδοτον, a Deo traditam, hanc Theologiam appellet, et ἔνθεον, ἔνδειξις – et afflatum Deo, indicationem. Et alibi

Πηγαῖός ἐστιν οὗτος δημιουργός, φαῖεν ἂν οἱ ἐκ τῆς θεοπαράδοτου θεολογίας ὀρμώμενοι.

Fontanus est hic opifex, dixerint ii qui a Deo tradita Theologia proficiscuntur. Et alio loco.

Καὶ μὴν καὶ Ἀσσυρίων θεολογία τὰ αὐτὰ παραδίδωσι θεόθεν ἐκφανθέντα.

Sed et Assyriorum Theologia, eadem tradit, a Deo pronunciata.

Et τί οὖν φαίη τις ἂν τῶν ἐκ τῆς ὑπερορίου θεοσοφίας ὠρμημένων.

Quid ergo dixerit quispiam eorum, qui ab extera Dei sapientia sunt profecti. Quibus alio loco se affirmat credere. Et Damascius alicubi.

Καὶ πρώτην γε τὴν πασῶν μυστικωτάτην εἶναι ὁμολογουμένην τὴν χαλδαϊκὴν. Ἀτεχνῶς γὰρ αὕτη καὶ ἀντιφθέγγεσθαι δοκεῖ μάλιστα πασῶν ταῖς ἡμετέραις ὑπονοίαις.

Et primam omnium maxime mysticam esse, est in confesso, Chaldaicam. Revera enim haec, et contradicere videtur maxime omnium nostris conceptibus.

Logia haec nos, sparsa huc, illuc, per Platonicorum libros collegimus, ex Procli Theologia, commentariis in Parmenidem, Timaeum, Rem publicam, Cratylum. Ex Hermia in Phaedrum. Ex Olympodoro in Philebum in Phaedonem, ex Synesio, ex Simplicio in quartum Physic. ex ipso denique Damascio, et Nicephoro Gregora. Sed ea in classes quasdam, intelligentiae clarioris gratia, redegimus: XII. singulis tamen primam authoris nominis litteram praefiximus, ut cognoscatur unde ea sumpserimus.

ZOROASTRI ORACULA

Transkripcija latinskog teksta stihova i filološki komentar

Ivan Kapec

Prijevod stihova s latinskog na hrvatski

Ivan Kapec

Filozofski komentar

Erna Banić-Pajnić

Transkripcija grčkog teksta stihova i bilješke

Nino Zubović

Monas, dyas, trias.

Ubi paterna Monas¹ est.

Ampliata est Monas, quæ duo generat.

Duitas enim apud hunc sedet, et intellectua-
libus fulget sectionibus.

Et gubernare cuncta, et ordinare quodcum-
que non ordinatum.

- 5 Toto enim in mundo lucet Trias, cuius mo-
nas est princeps.²

Principium omnis sectionis, hic est ordo.

In tria namque Mens dixit Patris secari om-
nia.

Cuius voluntas annuit, et iam omnia secta
fuere.

In tria namque dixit Mens patris æterni.

¹ Petrić ostavlja grčki termin μονάς.

² U grčkom je upotrijebljen glagol ἄρχει, (monada) vlada njome (trijadom).

- 10 Mente omnia gubernans.
 Et apparuerunt in ipsa, Virtus et Sapientia.
 Et multiscia, Veritas.
 Hinc, fluit Triadis vultus ante essentiam,
 Non primam, sed eam quæ mensuratur,
15 Principiis tribus hisce, capias servire cuncta.
 Et fons fontium, et fontium cunctorum.
 Matrix continens cuncta.
 Inde affatim exilit, generatio multivariæ materiae.
 Inde tractus prester exilis ignis flos.
20 Mundorum indens cavitatibus. Omnia namque inde.
 Incipit deorsum tendere radios admirandos.

Pater, et mens

Se ipsum rapuit pater, neque suæ.

- Potentiae mentali claudens³ proprium ignem.
 Non enim a paterno Principio imperfectum
 quid rotatur.
- 25 Cuncta namque perfecit pater.
 Et menti tradidit secundae.
 Quam primam vocat omne genus hominum.
 Patrogenia lux. multum namque sola.
 E patris robore decerpens mentis florem.
- 30 Opera enim intelligens⁴ paterna mens e se ge-
 nita.
 Cunctis inseminavit vinculum igni gravis amoris.
 Quo omnia maneant, tempus in intermina-
 tum amantia.
 Neque omnibus,⁵ quae patri mentaliter con-
 texta, monstret.
 Ut in amore maneant,⁶ mundi elementa manentia.
- 35 Habet ipsa intelligentia, paternam mentem
 indere.
 Omnibus fontibus, et principatibus.
 Est enim finis paterni profundi, et fons men-
 talium.

³ U grčkom izvorniku je κλείσας – particip aorista, ali Petrić u latinskom stav-
 lja u particip prezenta.

⁴ U grčkom je particip aorista (νοήσας).

⁵ Grčki izvornik koji Petrić donosi razlikuje se u nekim dijelovima od suvreme-
 nih izdanja *Kaldejskih proroštava* Majercikove i Des Placesa. Μηδὲ πέση u Petrićevu
 izdanju je Μητε πασι, a νοερω̄ mu je νοερω̄ς, pa to značajno mijenja smisao. Osim
 toga Petrić ovdje riječ φέγγει čita kao glagol u 3. licu singulara prezenta indikativa
 – »jasno pokazuje«, makar ga prevodi na latinski u konjunktivu, na što ga vjerojatno
 navodi namjerni veznik μη koji dolazi s konjunktivom. U izdanju Ruth Majercik
 φέγγει se čita kao imenica »svjetlo« u dativu singulara.

⁶ Ὡς ἐν ἔρωτι μένει κόσμου στοιχεῖα μένοντα.

Ut in amore maneant, mundi elementa manentia.

OC 39,5 (izdanje Ruth Majercik i Des Places ima

ῶ σὺν ἔρωτι μένει κόσμου στοιχεῖα θεόντα).

θεόντα Petrić čita kao μένοντα, što onda po Petrićevu grčkom izvorniku
 θεόντα znači počela svijeta koja se gibaju, a ne μένοντα – počela svijeta koja stoje.

- Neque progressus est, sed mansit in paterno profundo.
Et in adyto,⁷ per Deo nutriens silentium.
- 40 Non enim in materiam, ignis trans, primus,
Suam potentiam claudit operibus, sed menti.⁸
Symbola enim paterna mens seminavit per mundum
Quæ intelligibilia intelligit, et ineffabilia exornat.
Tota partitio, et impartibilis.
- 45 Mente quidem continet intelligibilia, sensum vero inducit mundis.
Mente quidem continent intelligibilia, animam vero inducit mundis.

Mens, intelligibilia. Et Mentalia

Et unius mentis intelligibilis.
Non enim sine intelligibili mens est, non seorsum existit.
Quaedam sane sunt mentalia, et intelligibilia

⁷ Petrić ostavlja grčku riječ.

⁸ Trebalo bi biti *mente*, ali Petrić se povodi prema grčkom dativu sredstva.

quaecunque dum intelligunt intelliguntur.

Cibus vero intelligenti, est intelligibile.

50 Disce intelligibile, quandoquidem extra mentem existit.

Et Mentis quae empyreum mundum ducit.

Mentis nam mens est, quae mundi est artifex ignei.

Qui supermundanum paternum profundum estis intelligentes.

Intelligibilis, omnis sectionis princeps est.

55 Est enim quoddam intelligibile, quod

oportet te intelligere mentis flore.

Vel enim inclines, ut mentem, et illud intellexerit.

Ut aliquid intelligens, non illud intelliges.

Est nam roboris circumquaque lucidi potentia.

Mentalibus fulgens sectionibus, non sane

- oportet.
- 60 Vehementia intelligere, intelligibile illud.
Sed mentis amplae, ampla flamma.
Omnia metiente, praeterquam intelligibile illud.
Opus ergo est hoc intelligere, nam si incli-
naveris.
Mentem tuam, etiam illud intelliges non parum.
- 65 Sed purum converte⁹ oculum.
Ferentem tuae animae, tendere vacuam men-
tem.
In intelligibile, ut discas intelligibile.
Quandoquidem extra mentem existit.
Deum hunc intelligit omnis mens, non enim
sine.
- 70 Mens est intelligibili, et intelligibile
Non sine mente existit.
Ignis mentalis, mentalibus presteribus¹⁰ cun-
cta
Cedunt servientia, Patris persuasorio consilio.
Et intelligere, semperque manere impigra
vertigine.
- 75 Fontes, et principii, vertere, semperque ma-

⁹ U grčkom izvorniku kod Petrića stoji ἐπίστροφον (okrenut prema komu), a kod Des Placesa je ἀπόστροφον (okrenut od nečega). Petrić prevodi ovaj pridjev imperativom »converte«.

¹⁰ Petrić zadržava grčki oblik makar u stihu 119 i 307 stoji u istom značenju latinski »fulmen«.

nere impigra vertigine.

Sed nomen venerandum, insomni vertigini.

Mundis indens, terribiles ob patris minas.

Sub duabus mentibus, vitigenius fons continetur animarum.

Et facta,¹¹ qui per se operans fabrefecit mundum.

80 Qui ex mente exiliit primus.

Indutus igni ignem. Vniculorum¹² ut temperet.

Fontanos crateras, sui ignis florem sustinens.

Mentalibus fulget sectionibus, amoreque implevit omnia.

Infigurata figurans.

85 Examinibus similes, feruntur perrumpentes.

Per mundi corpora.

Quae Mens dicit, intelligendo sane dicit.

Potentia quidem cum illis.¹³ Mens vero ab illa.¹⁴

Iynges, ideae, principia

Multae quidem hae, scandunt lucidos mundos.

90 Insilientes, et in quibus summitates sunt tres.

¹¹ Tiskarska greška; prema grčkom ποιητής. Trebalo bi biti latinski »factor«.

¹² Krivo je otisnuto »uniculorum« umjesto »vinculum«.

¹³ Nije jasno na što se odnosi »cum illis«. Kod Des Placesa stoji σὺν ἐκείνω – s njim, a kod Petrića u grčkom σὺν ἐκείνοις – s njima.

¹⁴ Petrić u grčkom predlošku ima ἀπ' ἐκείνου, dakle muški ili srednji rod u genitivu, a u latinskom ženski oblik pokazne zamjenice »illa«.

Subiectum ipsis est, principale pratum.
Principia. quae patris opera intelligentes¹⁵
intelligibilia.
Sensibilibus operibus, et corporibus revelarunt.
Transvectrices stantes, dicere patri, et ma-
teriae.

95 Et manifesta imitamina latentium operantes.
Et latentia in manifestam Cosmopeiam in-
scribentes.

Mens patris striduit, intelligens vigente con-
silio.

Omniformes Ideas. Fonte vero ab uno, evo-
lantes.

Exilierunt. A patre nam erat cum filium,¹⁶ et finis.

100 Per quae coniunguntur patri, per aliam atque aliam,
Vitam, a compartitis canalibus.¹⁷

Sed partitae sunt, mentali igne dispositae.

In alias mentales. mundo namque rex mul-
tiformi.

Proposuit mentalem typum, incorruptibilem,
non per mundum.¹⁸

105 Vestigium promovens formae per quae mun-
dus apparuit.

Omnifariam¹⁹ ideis gratiosus. Quarum unus fons.

Ex quo strident dispertitae aliae.

Immensae, perrumpentes mundi circa corpora.

Quae per sinus immensos, examinibus similes.

¹⁵ Prema grčkom predlošku trebalo bi stajati »principia...intelligentia«, a ne »intelligentes«.

¹⁶ Tiskarska pogreška; trebalo bi stajati »consilium«.

¹⁷ »ἀπομερίζω« Petrić čita odvojeno ἀπὸ μεριζομένων i time dodaje prijedlog »od« (latinski »a«).

¹⁸ Vjerojatno se radi o tipografskoj pogrešci u grčkom koju Petrić čita kao negaciju, a trebao bi biti genitiv odnosne zamjenice.

¹⁹ Tipografska greška; trebalo bi stajati »omnifariis«.

- 110 Feruntur conversae. circumque alibi alia.
Conceptiones mentales, fonte a paterno,
Multum decerpentes ignis florem,
Insomnis temporis. Vigor principigeniae
ideae.
Prima e patre missa est, cuius per se florens
fons.
- 115 Intellectae Iynges a patre, intelligunt, et ip-
sae.
Consiliis ineffabilibus moventur, ut intelli-
gant.

Hecate, synoches, et teletarche

- Ex ipso enim omnes exiliunt.
Amilictique fulminis, et presterocapaces si-
nus.
Omnilucidae vigoris patrogenii Hecates.
- 120 Et Hypezocus²⁰ ignis flos, et fortis.
Spiritus polorum, igneos trans.
Custodire presteribus suis summitates de-
dit.
Immiscens vigoris proprium robor in Syno-
chis.
Quo mundus habeat mentales sustentatores

²⁰ U grčkom je malim slovom ὑπεζωκός; Petrić ostavlja ovu riječ neprevedenu, umjesto »opasajući cvijet vatre«.

- inflexiles.²¹
- 125 Quia operatrix, quia largitrix est ignis viti-
feri.
Quia et vitigenium implet Hecates sinum.
Et influit Synochis vigorem vitidonum
ignis.
Magni potentis.
Sed et custodes operum sunt patris.
- 130 Assimilat enim se ipsum ille, urgens.
Typum induere idolorum.
Teletarchae comprehensi sunt, cum Syno-
chis.
His vero ignis mentalis, mentalibus
presteribus.
Omnia parent servientia.
- 135 Sed et quaecumque materialibus serviunt Sy-
nochis.
Induti armorum vigorem luminis resonan-
tis.
Vigore Triglicho, mentem, animamque ar-
mantem.
Pervarium Synthema iacere ratioci-
no.
Neque super incedere empyreis sparsim ca-
nalibus.
- 140 Sed collectim.
Hi vero individua, et sensibilia efficiunt.
Et corporiformia, et destinata in materiam.

²¹ U latinskom je potvrđena kovanica »inflexibilis« od »flexibilis«, ali teško je prihvatljiva »inflexilis« od »flexilis«.

Anima, natura

- Quoniam anima ignis potentia patris existens
lucidus.
Immortalisque manet, et vitae domina est.
- 145 Et tenet mundi multas plenitudines, si-
nuum.
Mentis enim imitamen est, partum vero ha-
bet quid corporis.
Mistis vero canalibus, ignis incorruptibilis
opera efficiens.
Post vero paternas conceptiones anima ego
habito.
- 150 Calida animans omnia. reposuit enim
Mentem sane in anima. animam vero in cor-
pore inerti.
Nostri, imposuit pater hominumque Deum-
que.
Affatim animans lucem, ignem, aethera, mun-
dos.
Coexistunt namque naturalia opera, mentali
splendori
Patris, Anima enim est quae ornavit ma-
gnum
- 155 Coelum, et quae ornat simul cum patre.
Cornua et ipsius, firmata sunt sursum.
Humeros vero circa Deae, natura immensa at-
tollitur.
Imperat rursus natura infatigabilis, mundisque
operibusque.
Coelum, ut currat cursum aeternum trahens.

- 160 Et celer sol circa centrum, ut assuetus ve-
niat.
Non naturae inspicias fatale nomen eius.

Mundus

- Factor, qui per se operans fabrefacit mun-
dum.
Etenim quaedam ignis moles erat altera. haec
omnia
Per se efficiens, ut corpus mundanum.
- 165 Mundus ut manifestus, et non videatur mem-
braneus.
Totum mundum ex igne, et aqua, et
terra,
Et omnia aere,
Ineffabilia, et fabilia synthemata mundi.
Aliam per aliam vitam, a partitis canalibus.
- 170 Desuper permeantis in oppositum.
Per centrum terrae, et quintum medium alium
Igneum, ubi descendit usque ad materiales
canales.

Vitifer ignis.

Centro incitans Se ipsum lumine resonante.

175 Fontanum alium, qui Empyreum mundum ducit.

Centrum a quo omnes, usque quo forte aequales fuerint.

Symbola enim paterna mens, seminavit per mundum.

Medium inter patres, singulae²² centrum fertur.

Mentes²³ enim imitamen est, quod verum partum est habet quid corporis.

Coelum

180 Septem enim in moles formavit pater firmamenta mundorum.

Coelum, rotunda figura circumcludens.

Fixitque multum coetum astrorum inerrantium.

Animaliumque errantium, constituit septenarium.

Terram in medio posuit, aquamque in terrae sinibus.

185 Aeremque supra haec.

Fixitque multum coetum astrorum inerrantium.

Tensione, non laboriosa mala.

Sed fixationem errorem non habente in motu.

Fixitque multum coetum astrorum inerrantium.

190 Ignem ad ignem cogens.

²² Uzeto iz grčkoga kao *ἐκάστης* umjesto *ἑκάτης*.

²³ Tipografska greška: trebalo bi stajati »mentis«.

- Fixione errorem non habente in motu.
Sex eos constituit, septimum solis.
In medium iaciens ignem.
Inordinationem eorum, bene ordinatis suspendens zonas.
- 195 Parturit enim Dea, solemque magnum, et splendidam lunam.
Aether,²⁴ sol, spiritus lunae, aeris ductores.
Solariumque circulorum, et lunarium est reputuum.²⁵
Sinuumque aereorum
Aetheris cantus, solisque, et lunae canalium, et aeris.
- 200 Et latus aer, lunarisque cursus, et polus solis.
Colligit ipsum accipiens aetheris harmoniam.
Solisque, lunaeque, et quaecumque aere continentur
Ignis, ignis derivatio, et ignis poenu²⁶
Crines enim in acutem nato lumini conspiciuntur.
- 205 Ubi Saturnus.
Sol assessor, intuens polum purum.
Aetheriusque cursus, et lunae ingens impetus.
Aerei fluxus.
Solemque magnum, et splendidam lunam.

²⁴ Stoji umjesto »Aether«.

²⁵ Tiskarska greška: trebalo bi stajati »lunarium strepituum«.

²⁶ Trebalo bi stajati prema grčkom predlošku ταμίαις latinski »promus« – izdavač, ključar, upravitelj.

Tempus

- 210 Deum mundanum, aeternum, infinitum.
Iuvenem, et senem.
Et fontanum aliud,²⁷ quod empyreum mundum ducit.

Anima, corpus, homo

- Oportet te festinare ad lucem, et patris lumina.
Unde missa est tibi anima, multam induta mentem.
- 215 Haec pater mente concepit, mortalisque ei²⁸ est animatus.
Symbola enim paterna mens, seminavit in animis.
Amore profundo replens animam.
Reposuit enim mentem in anima: in corpore vero.
Vos reposuit, pater hominumque deumque.
- 220 Incorporea quidem sunt, divina omnia.
Corpora vero in ipsis vestri causa sunt alligata.
Non potentes continere incorporeos corpora.²⁹
Ob corpoream, in quam concentrati estis naturam.
Inque deo iacent, faces trahentes, validas.

²⁷ »Aliud« se odnosi na riječ »tempus«, u latinskom je srednjeg roda, a u grčkom muškog, dakle drugo izvorsko [vrijeme], koje vodi empirejski svijet.

²⁸ Prema grčkoj sintaksi Petrić ostavlja dativ »ei«, a trebalo bi ablativ »eo«.

²⁹ »corpopora« stoji umjesto »corpora«. U grčkom je genitiv »nešto (dio) od tjelesa« u latinskom akuzativ »tijela«.

- 225 A patre descendentes, a quibus anima descen-
dentibus.
Empyreos carpit fructus, animam, alentem
florem.
Ideoque mente concipientes opera patris.
Parcae fatalis alam fugiunt, inverecundam.
Et si hanc animam videris redeuntem
- 230 At aliam immittit pater, ut in numero sit.
Certe valde illae sunt beatissimae supra om-
nes.
Animas, ad terram a coelo profusae.
Illaeque divites, et ineffabilia stamina ha-
bentes.
Quaecumque a lucente, o rex, a te, vel ipso.
- 235 Ione³⁰ sunt progenitae, Miti³¹ valida a necessita-
te.
Ducat³² animae profunditas immortalis, ocu-
losque affatim.
Omnes sursum extende.
Nec deorsum pronus sis in nigricantem mun-
dum.
Cui profunditas semper infida substrata est, et
Ades.
- 240 Circumquaque caligans, squalidus, idolis
gaudens, amens.
Precipitosus, tortuosus, caecum profundum
semper involvens,
Semper desponsus obscura³³ faciem, inertem
spiritu carentem.

³⁰ Tipografska greška: trebalo bi biti »Iove«.

³¹ Neuobičajeno je da se ostavlja Mitoš kao personifikacija, kao nit Sudbine.

³² U grčkom predlošku stoji ήγείσθω, a Majercik i Des Places odabiru οίγνύσθω (neka se otvori).

³³ Stoji umjesto »obscuram«.

- Et osor luminis mundus, et tortuosi fluxus.
A quibus vulgus attrahitur.
- 245 Quaere paradisum.
Quaerae tu animae canalem, unde, aut quo ordine.
Corpori inservieris, in ordinem, a quo effluxisti.
Rursus restituas sacro sermoni operam uniens.
Neque deorsum sis pronus, precipitium in terra subest.
- 250 Septemvios trahens per gradus: quo sub.
Horribile³⁴ necessitatis Thronus est.
Ne tu augeas fatum.
Anima hominum Deum coget quodam modo in se ipsam.
Nihil mortale habens, tota a Deo est ebria facta.

³⁴ Kod Petrića imamo »horribile« ali prema grčkom Δεινῆς ἀνάγκης trebalo bi biti »horribilis« jer se slaže sa »necessitatis«. Ako se ostavi samo »horribile«, rečenica/stih nema smisla.

- 255 Harmoniam resonat namque, sub qua est
corpus mortale.
Extendens, igneam mentem ad opus pieta-
tis.
Et Fluxile corpus servabis.
Est et idolo portio in loco circumlucente.
Undique, inficta anima ignis habenas ten-
de.
- 260 Igne calens cogitatio primum habet or-
dinem.
Igni namque mortalis propinquans a Deo
lumen habebit.
Immoranti enim mortali presto Dii aderunt.

Poenae hominum sunt angores.
Et malae materiae, germina, utilia sunt, et
bona.

- 265 Spes nutriat te, ignea Angelica in regio-
ne.
Sed non recipit illius velle, Paterna
Mens.
Donec non exeat ex oblivione, et verbum
loquatur.
Memoriam indens Paterni Synthematis
puri.
His quidem discibile lucis dedit notitiam suscipere.
- 270 Hos vero, et somnolentos sui fructum dedit
roboris.
Ne spiritum macules neque profundum fac
superficiem.

Neque materiae quisquiliis³⁵ precipitio relin-
quas.

Ne educas, ne exiens habeat quidpiam.

Vi corpus relinquentium, animae sunt puris-
simae.

275 Animae expulsores, respiratores, et faciles so-
luti sunt.

Sinistris in lumbis, et Hecates, Virtutis est
fons.

³⁵ Petrić umjesto akuzativa ima dativ; u grčkom je σκύβαλον, dakle akuzativ.

Intus tota manens, virgineum non abii-
ciens.

O audacissimae naturae, homo, artifi-
cium.

Neque ingentes mensuras terrae, in tuam men-
tem pone.

- 280 Non enim veritatis planta est in terra.
Neque mensuraes,³⁶ menses solis, regulas con-
gregans.
Aeterno consilio fertur, non gratia tui.
Lunarem quidem cursum, et astreum pro-
gressum.
Lunae strepitum dimitte. semper currit opera
necessitatis.

- 285 Astreus progressus, tui gratia, non est par-
tus.
Athereus, avium pes³⁷ latus, numquam verus
est.
Non sacrificia, visceraque cupio. Haec sunt
omnia ludi.

³⁶ Stoji umjesto »neque mensuras«.

³⁷ U grčkom predlošku kod Petrića stoji θαρσός umjesto ταρσός, s obzirom na to da u latinskom stoji »pes«.

Mercatoriae deceptionis firmamenta; fuge tu
haec.

Si vis pietatis sacrum paradisum aperire.

290 Ubi virtus, sapientiaque, et bona lex congregantur.

Tuum enim vas, bestiae terrae habitabunt.

Ipsas autem terra sepeliit, ad filios usque.

Daemones, sacrificia

Natura suadet esse daemones puros.

Et mala materiae germina, utilia, et bona.

295 Sed haec in abditis septis mentis revolvo.

Ignis simulacrum saltatim in aere in tumorem extendens.

Vel etiam ignem infiguratum, unde vocem
currentem.

Vel lumen abundans radians, streperum, con-
volutum.

Sed et equum videre, luce magis fulguran-
tem.

300 Vel etiam puerum suis humeris inequantem
equo.

Ignitum, vel auro distinctum, vel spoliatum.

Vel etiam sagittantem, et stantem super hu-
meris.

Multoties si dixeris mihi, cernes omnia
leonem.

Neque enim coelestis curvitas, tunc apparet
moles.

305 Astra non lucent, lunae lux opertum est.

Terra non stat, cernuntur vero cuncta ful-
minibus.

Neque naturae voces per se visile³⁸ simulacrum.
Non enim oportet illos³⁹ te spectare antequam
corpus sacris purgetur.

Quando animas mulcentes, semper a sacris
abducunt.

310 Ergo ex sinibus terrae exiliunt terrestres ca-
nes.

Numquam verum corpus mortali homini
monstrantes.

Operare circa Hecaticum turbinem.

Nomina barbara, numquam mutaveris

Sunt enim nomina apud singulos a Deo
data,

315 Potentiam in sacris ineffabilem habentia.

³⁸ Umjesto »visibile«.

³⁹ Ovaj akuzativ plurala odnosi se vjerojatno na demone.

Quando videris forma sine, sacrum
ignem,
Collucentem saltatim totius per profundum
mundi,
Audi ignis vocem.

FINIS

ΤΑ ΤΟΥ ΖΩΡΟΑΣΤΡΟΥ ΛΟΓΙΑ.

ΜΟΝΑΣ, ΔΥΑΣ, ΚΑΙ ΤΡΙΑΣ.

- Ψελ. Ὅπου πατρικὴ μονὰς ἐστὶ.¹
- Δαμ. Ταναή ἐστὶ μονὰς, ἢ δύο γεννᾶ.²
- Προ. Δα. Δυὰς γὰρ παρὰ τῶδε κάθεται,³ καὶ νοεραῖς ἀστράπτει
τομαῖς.⁴
Καὶ τὸ κυβερνᾶν τὰ πάντα,⁵ καὶ τάττειν ἕκαστον οὐ
ταχθέν.
- Δαμ. Παντὶ γὰρ ἐν κόσμῳ λάμπει τριάς, ἧς μονὰς ἄρχει.⁶ 5
Ἀρχὴ πάσης τμήσεως⁷ ἢδε ἡ τάξις.⁸
- Προκ. Εἰς τρία γὰρ νοῦς εἶπε πατρὸς τέμνεσθαι ἅπαντα,
Οὐ⁹ τὸ θέλειν κατένευσε, καὶ ἤδη πάντα ἐτέτμητο.¹⁰
Εἰς τρία γὰρ εἶπε νοῦς πατρὸς αἰδίου. 10
Νῶ πάντα κυβερνῶν.
- Δαμ. Καὶ ἐφάνησαν ἐν αὐτῇ ἢ τ' ἀρετὴ, καὶ ἡ σοφία.
Καὶ ἡ πολύφρων ἀτρεκεία.¹¹
Τῇ τῶνδε ῥέει τριάδος δέμας¹² πρὸ τῆς οὔσης.
Οὐ πρώτης, ἀλλ' οὐ τὰ μετρεῖται¹³
Ἀρχαῖς γὰρ τρισὶ ταῖσδε λάβοις δουλεύειν ἅπαντα.¹⁴ 15

¹ Des Places: 11 Τὰγαθὸν αὐτὸ νοῦσα, ὅπου πατρικὴ μονὰς ἐστὶ. (Procl. In Alc. 51.10)

² Des Places: 12 (Procl. In Eucl. 99.1–2); izvornik: γενᾶ.

³ Des Places: 8.1 (Procl. In Crat. 101.10–11)

⁴ Des Places: 1.4 (Dam. 1.154.19)

⁵ Des Places: 22.2 ... νῶ πάντα κυβερνῶν. (Procl. In Tim. 3.243.21)

⁶ Des Places: 27 (Dam. 1.87.3; 2.87.14)

⁷ Des Places: 179 ... πάσης τμήσιος ἄρχειν. (Dam. 2.58.21)

⁸ Dam. In Parm. 56.29

⁹ Izvornik: Οὐ

¹⁰ Des Places: 22.3 (Procl. In Parm. 1091.8)

¹¹ Dam. In Parm. 45.11

¹² Des Places: δέμα

¹³ Des Places: 31.1–2 Ἐξ ἀμφοῖν δὴ τῶνδε ῥέει τριάδος δέμα πρώτης οὔσης οὐ πρώτης, ἀλλ' οὐ τὰ νοητὰ μετρεῖται. (Dam. 2.63.21–23)

¹⁴ Des Places: 73.3 Ἀρχαῖς γὰρ τρισὶ ταῖσδε λάβοις δουλεύει ἅπαντα. (Dam. 2.217.10)

Ἰερὸς πρῶτος δρόμος ἐν δ' ἄρα μέσω
 Ἡέριος τρίτος ἄλλος, ὃς ἐν πυρὶ τὴν χθόνα θάλπει.
 Καὶ πηγὴ πηγῶν, καὶ πηγῶν ἀπασῶν.
 Μήτηρ, συνέχουσα τὰ πάντα.¹⁵
 Ἐνθεν ἄρδην θρώσκει γένεσις πολυποικίλου ὕλης. 20
 Προκ. Ἐνθεν συρόμενος πρηστήρ ἀμυδροῖο¹⁶ πυρὸς ἄνθος,
 Κόσμων ἐνθρώσκων κοιλώμασι. Πάντα γὰρ ἔνθεν.
 Ἄρχεται εἰς τὸ κάτω τείνειν ἀκτῖνας ἀγητάς.¹⁷

ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΝΟΥΣ.

Ψελ. Ἐαυτὸν ὁ πατὴρ ἤρπασεν, οὐδ' ἐν ἐῆ.
 Δυνάμει νοερᾷ κλείσας ἴδιον πῦρ.¹⁸ 25
 Ψελ. Οὐ γὰρ ἀπὸ πατρικῆς ἀρχῆς ἀτελές τι τροχάζει.¹⁹
 Πάντα γὰρ ἐξετέλεσε πατήρ,
 Καὶ νῶ παρέδωκε δευτέρῳ.
 Ὅν πρῶτον κληῖζεται πᾶν²⁰ γένος ἀνδρῶν.²¹
 Προκ. Πατρογενὲς φάος. πολὺ γὰρ μόνος 30
 Ἐκ πατρὸς ἀλκῆς δρεψάμενος νόου ἄνθος.²²
 Ἔργα νοήσας γὰρ πατρικὸς νόος αὐτογένεθλος,
 Πᾶσιν ἐνέσπειρε δεσμὸν πυριβριθῆ ἔρωτος.
 Ὅφρα τὰ πάντα μένη χρόνον εἰς ἀπέραντον ἐρῶντα,
 Μητὲ πᾶσι²³ τὰ πατρὸς νοερῶς²⁴ ὑφασμένα φέγγει.
 Ὡς ἐν ἔρωτι μένη κόσμου στοιχεῖα μένοντα,²⁵ 35
 Ἐχει τῶ νοεῖν, πατρικὸν νοῦν ἐνδιδόναι,

¹⁵ Des Places: 30 (Dam. 2.67.1–3)

¹⁶ Des Places: ἀμυδροῖ

¹⁷ Des Places: 34.2–4 (Procl. In Tim. 1.451.20–22)

¹⁸ Des Places: 3.2 (Psel. Opuscula psychologica 114.14)

¹⁹ Des Places: 13 (Psel. Opuscula psychologica 144.3)

²⁰ Izvornik: πᾶς

²¹ Des Places: 7.2 ὃν πρῶτον κληῖζετε πᾶν γένος ἀνδρῶν. (Psel. Opuscula psychologica 139.10)

²² Des Places: 49.1–2 (Procl. In Tim. 3.14.5–6)

²³ Des Places: πέση

²⁴ Des Places: νοερῶ

²⁵ Des Places: 39.1–5; v.5 ᾧ σὺν ἔρωτι μένει κόσμου στοιχεῖα θέοντα. (Procl. In Tim. 2.54.10–16)

	Πάσαις πηγαῖς τε, καὶ ἀρχαῖς ²⁶	
	Ἔστι γὰρ πέρας, τοῦ πατρικοῦ βυθοῦ, καὶ πηγῆ τῶν νοερῶν. ²⁷	
	Μὴ δὲ προῆλθεν ἀλλ' ἔμενε, ἐν τῷ πατρικῷ βυθῷ. ²⁸	
	Καὶ ἐν τῷ ἀδύτῳ κατὰ τὴν θεοθρέμμονα σιγὴν.	40
	Οὐ γὰρ εἰς ὕλην πῦρ, ἐπέκεινα τὸ πρῶτον.	
	Ἐὴν δύναμιν κατακλείει ἔργοις ἀλλὰ νόῳ. ²⁹	
	Σύμβολα γὰρ πατρικὸς νόος ἔσπειρε κατὰ κόσμον.	
	Ὅς τὰ νοητὰ νοεῖ, καὶ ἀφραστα καλληῖται. ³⁰	
Δαμ.	Ὁλοφύης μερισμός, καὶ ἀμέριστος.	45
	Νῶ μὲν κατέχει τὰ νοητὰ, αἴσθησιν δ' ἐπάγει κόσμοις. ³¹	
	Νῶ μὲν κατέχει τὰ νοητὰ, ψυχὴν δ' ἐπάγει κόσμοις.	

ΝΟΥΣ, ΝΟΗΤΑ, ΚΑΙ ΝΟΕΡΑ.

Δαμ.	Καὶ τοῦ ἐνὸς νοῦ τοῦ νοητοῦ. ³²	
Προκ.	Οὐ γὰρ ἄνευ νόος ἐστὶ νοητοῦ, οὐ χωρὶς ὑπάρχει. ³³	
	Τὰ μὲν ἐστὶ νοερὰ καὶ νοητὰ ὅσα νοοῦντα νοεῖται. ³⁴	50
	Τροφή δὲ τῷ νοοῦντι τὸ νοητόν. ³⁵	
	Μάνθανε τὸ νοητόν, ἐπεὶ νόου ἔξω ὑπάρχει. ³⁶	
	Καὶ τοῦ νοῦ, ὃς τὸν ἐμπύριον κόσμον ἄγει, ³⁷	
	Νοῦ γὰρ νοῦς ἐστὶν ὁ κόσμος τεχνίτης πυρίου. ³⁸	
	Οἷ τὸν ὑπερκόσμον πατρικὸν βυθὸν ἴστε νοοῦντες. ³⁹	55

²⁶ Des Places: 49.2–3 (Procl. In Tim. 3.14.6–9)

²⁷ Procl. In Tim. 1.312.7–8

²⁸ Procl. In Tim. 2.92.7–8

²⁹ Des Places: 5.1–3 (Procl. In Tim. 2.57.30–58.1)

³⁰ Des Places: 108.1–2 (Procl. In Crat. 52.11–12) v. 2 καὶ κάλλη ἀφραστα καλεῖται

³¹ Des Places: 8.2–3 (Procl. In Crat. 101.12–13)

³² U Des Placesa nema ovog fragmenta.

³³ Des Places: 20.1–2 (Procl. In Tim. 3.102.10–11; Dam. 2, 16, 20–21; 57, 26–28)

³⁴ Procl. Excerpta e Platonica Procli theologia 1249.17

³⁵ Des Places: 17.1 (Procl. In Tim. 1.18.25)

³⁶ Des Places: 1.10 (Dam. 1.154.26)

³⁷ Procl. In Tim. 3.43.17

³⁸ Des Places: 5.3–4 (Procl. In Tim. 2.58.1–2)

³⁹ Des Places: 18.1 (Procl. In Crat. 107.29)

Ἡ νοητή, πάσης τμήσεως ἄρχει.⁴⁰
Ἔστι γὰρ τι νοητόν, ὃ χρή σε νοεῖν νόου ἄνθει.
Δαμ. Ἦν γὰρ ἐπεγκλίνης⁴¹, ὡς ἂν νοῦν κακεῖνο νοήση,
Ὡς τι νοῶν, οὐ κεῖνον νοήσεις.
Ἔστι γὰρ ἀλκῆς ἀμφιφαοῦς δύναμις. 60
Νοεραῖς στράπτουσα τομαῖσι οὐ δὴ χρή.
Σφοδρότητι νοεῖν τὸ νοητόν ἐκεῖνο.
Ἀλλὰ νόου ταναοῦ, ταναῆ φλογί.
Πάντα μετρούση πλὴν τὸ νοητόν ἐκεῖνο.
Χρεῶ δὴ τοῦτο νοῆσαι, ἦν γὰρ ἐπεγκλίνης.⁴² 65
Σὸν νοῦν, κακεῖνο νοήσεις οὐκ ἀτενώς,⁴³
Ἀλλ' ἀγνὸν ἐπίστροφον ὄμμα.
Φέροντα σῆς ψυχῆς τεῖναι κενεὸν νόον.
Εἰς τὸ νοητόν, ὄφρα μάθης τὸ νοητόν.
Ἐπεὶ ἔξω νόου ὑπάρχει.⁴⁴ 70
Τόν δὲ νοεῖ πᾶς νοῦς θεόν, οὐ γὰρ ἄνευ.
Νόος ἐστὶ νοητοῦ, καὶ τὸ νοητόν, οὐ νοῦ χωρὶς ὑπάρχει.⁴⁵
Τοῖς δὲ πυρὸς νοεροῦ, νοεροῖς προσητῆρσιν ἅπαντα,
Εἵκαθε δουλεύοντα πατρὸς πειθηνίδι βουλή.⁴⁶
Καὶ τὸ νοεῖν,⁴⁷ αἰεὶ τε μένειν ἀόκνω στροφάλιγγι.⁴⁸ 75
Πηγὰς τε καὶ ἀρχὰς. δινεῖν, αἰεὶ τε μένειν ἀόκνω
στροφάλιγγι.⁴⁹
Ἀλλὰ δ' οὐνομα σεμνὸν καὶ⁵⁰ ἀκοιμήτω στροφάλιγγι
Κόσμοις ἐνθροῶσκον κραιπνήν διὰ⁵¹ πατρὸς ἐνιπήν.⁵²

⁴⁰ Dam. 2.58.20–21

⁴¹ Izvornik: Ἦ γὰρ ἐπεγκλίνη

⁴² Izvornik: ἦ γὰρ ἐπεγκλίνης

⁴³ Izvornik: ἀκτενώς

⁴⁴ Des Places: 1.1–10 (Dam. 1.154.16–26)

⁴⁵ Des Places: 19–20 (Dam. 2.16.16; Procl. In Tim. 3.102.10–11)

⁴⁶ Des Places: 81.1–2 (Procl. In Parm. 941.27–28)

⁴⁷ Des Places: καὶ δινεῖν.

⁴⁸ Des Places: 49.4 (Procl. In Tim. 3.14.10)

⁴⁹ Procl. In Parm. 1161.20–30

⁵⁰ Izvornik: nema καὶ

⁵¹ Izvornik: διὰ διὰ

⁵² Des Places: 87.1–2 (Procl. In Crat. 52.8–9)

Ὑπὸ δύο νόων, ἡ ζωογόνος πηγὴ περιέχεται ψυχῶν.⁵³
 Καὶ ὁ ποιητῆς, ὡς αὐτουργῶν, τεκταίνεται⁵⁴ τὸν κόσμον.⁵⁵ 80
 Ὅς ἐκ νοῦ ἔκθωρε πρῶτος
 Ἐσάμενος πυρὶ πῦρ, συνδέσμιον,⁵⁶ ὄφρα κεράση
 Πηγαίους κρατῆρας ἐοῦ πυρὸς ἄνθος ἐπισχῶν.⁵⁷
 Νοεραῖς ἀστράπτει τομαῖς, ἔρωτος δ' ἐνέπλησε τὰ πάντα.
 Σμήνεσσιν ἐοικυῖαι⁵⁸ φέρονται ὀηγνύμεναι⁵⁹ 85
 Κόσμου περὶ σώμασιν⁶⁰.
 Τὰ ἀτύπωτα τυποῦσθαι.
 Ἄ νοῦς λέγει τῷ νοεῖν δήπου⁶¹ λέγει.⁶²
 Ἡ μὲν γὰρ δύναμις σὺν ἐκείνοις, νοῦς δ' ἀπ' ἐκείνου.⁶³

ΓΥΝΤΕΣ, ΙΔΕΑΙ, ΑΡΧΑΙ.

Πολλὰ μὲν⁶⁴ αἶδε ἐπεμβαίνουσι φαεινοῖς κόσμοις. 90
 Ἐνθρῶσκουσαι. καὶ ἐν αἷς ἀκρότητες ἔασιν τρεῖς.⁶⁵
 Ὑπόκειται αὐταῖς ἄρχιος ἀλῶν.⁶⁶
 Ἀρχάς, αἱ πατρὸς ἔργα νοήσασαι νοητὰ⁶⁷
 Αἰσθητοῖς ἔργοις, καὶ σώμασιν ἀμφεκάλυψαν.⁶⁸
 Διαπόρθμιοι ἐστῶτες⁶⁹ φάναι τῷ πατρὶ, καὶ τῇ ὕλη, 95
 Καὶ τὰ ἐμφανῆ, μιμήματα τῶν ἀφανῶν ἐργαζόμενοι
 Καὶ τ' ἀφανῆ, εἰς τὴν ἐμφανῆ κοσμοποιίαν⁷⁰ ἐγγράφοντες.

⁵³ Procl. In primum Eucl. comm. 214.2

⁵⁴ Izvornik: τεκτέναιται

⁵⁵ Procl. In Tim. 2.50.24

⁵⁶ Izvornik: συνδέσμων

⁵⁷ Des Places: 42.1–3 (Procl. In Parm. 769.8–12)

⁵⁸ Izvornik: ἐοικεῖται

⁵⁹ Izvornik: ὀηγνήμεναι

⁶⁰ Des Places: 37.10 (Procl. In Parm. 800.29)

⁶¹ Izvornik: δὴ ποῦ

⁶² Des Places: 212 (Psel. Opuscula psychologica 143.1)

⁶³ Des Places: 4 σὺν ἐκείνῳ (Procl. In Alc. 84.14)

⁶⁴ Des Places: μὲν δὴ

⁶⁵ Des Places: 76.1–3 (Dam. 2.59.23–25 et 88.3–5)

⁶⁶ Des Places: 75 ὑποκέκλιται αὐταῖς ἀρχικός ἀλῶν. (Dam. 2.88.8)

⁶⁷ Des Places: τὰ νοητὰ

⁶⁸ Des Places: 40.1–2; izvornik: ἀφεκάληψεν. (Dam. 2.200.23–24)

⁶⁹ Des Places: 78 (Dam. 2.201.3–4)

⁷⁰ Izvornik: κοσμοποιαν

Νοῦς πατρὸς ἐρροίζησε. νοήσας ἀκμάδι βουλή.
 Παμμόρφους ιδέας. πηγῆς δ' ἀπὸ μιᾶς ἀποπτᾶσαι⁷¹
 100 Ἐξέτωραν,⁷² πατρόθεν γὰρ ἔην βουλή τε τέλος τε
 Δί' ὧν συνάπτεται τῷ πατρὶ ἄλλην κατ' ἄλλην.
 Ζωὴν ἀπὸ μεριζομένων ὀχετῶν
 Ἀλλ' ἐμερίσθησαν,⁷³ νοερω̄ πυρὶ μοιρηθεῖσαι
 Εἰς ἄλλας νοεράς. κόσμῳ γὰρ ἄναξ πολυμόρφῳ
 105 Προὔθηκεν νοερόν τύπον ἀφθιτον, οὐ κατὰ κόσμον.⁷⁴
 Ἴχνος ἐπειγόμενος μορφῆς καθ' ἃ⁷⁵ κόσμος ἐφάνθη.
 Παντοίαις ιδέαις κεχαρισμένος,⁷⁶ ὧν μία πηγῆ.
 Ἐξ ἧς ῥοιζοῦνται μεμερισμένοι ἄλλαι.
 Ἄπλατοι ῥηγνύμεναι⁷⁷ κόσμοι περὶ σώμασι.
 110 Αἱ περὶ κόλπουσιν σμερδαλέουσιν σμήνεσσι ἐοικυῖαι⁷⁸
 Φορέονται τραποῦσαι, περὶ δ' ἀμφὶ ἄλλυδις ἄλλη.⁷⁹
 Ἐννοιαὶ νοεραὶ πηγῆς πατρικῆς ἄπο,
 Πολὺ δρεπτόμεναι πυρὸς ἄνθος
 Ἀκοιμήτου χρόνου ἀκμῆ ἀρχεγόνους⁸⁰ ιδέας.
 115 Πρώτη πατρὸς ἔβλυσε, τᾶς δ' αὐτοθαλῆς⁸¹ πηγῆ.⁸²
 Νοούμεναι ἰγγες πατρόθεν. νοέουσι καὶ αὐταί.
 Βουλαῖς ἀφθέγκτοισι κινούμεναι ὥστε νοῆσαι.⁸³

ΕΚΑΤΗ, ΣΥΝΟΧΕΙΣ, ΤΕΛΕΤΑΡΧΑΙ.

Ἐξ αὐτοῦ⁸⁴ γὰρ πάντες ἐκθρόσκουσιν.⁸⁵

⁷¹ Des Places: πηγῆς δὲ μιᾶς ἄπο πᾶσαι

⁷² Des Places: Ἐξέθορον·

⁷³ Izvornik: ἐμερείσθησαν

⁷⁴ Des Places: οὐ κατ' ἄκοσμον

⁷⁵ Des Places: μέτα

⁷⁶ Des Places: κεχαραγμένος·

⁷⁷ Izvornik: ῥηγνύμεναι

⁷⁸ Izvornik: ἐοικεῖαι v. bilj. 57

⁷⁹ Des Places: στράπτουσαι περὶ τ' ἀμφὶ παρασχεδὸν ἄλλυδις ἄλλη

⁸⁰ Izvornik: ἀρχεγόνου

⁸¹ Des Places: τάσδε αὐτοτελῆς

⁸² Des Places: 37.1–16 (Procl. In Parm. 800.20–801.5)

⁸³ Des Places: 77.1–2 (Psel. Opuscula psychologica 145.24–25)

⁸⁴ Des Places: Τοῦδε γὰρ

⁸⁵ Izvornik: ἐκθρόσκουσι

Αμείλικτοί τε κεραυνοὶ καὶ πρηστηροδόχοι κόλποι. 120
 Παμφεγγέος ἀλκῆς⁸⁶ πατρογενοῦς Ἑκάτης.
 Καὶ ὑπεζωκὸς πυρὸς ἄνθος, ἠδὲ κραταιὸν
 Πνεῦμα πόλων πυρίων ἐπέκεινα.⁸⁷
 Φρουρεῖν αὖ πρηστήρσιν ἑοῖς ἀκρότητας ἔδωκεν.
 Ἐγκεράσας ἀλκῆς ἴδιον μένος ἐν συνοχεῦσιν,⁸⁸
 Ὅτι πῶς ἔχει,⁸⁹ νοερούς ἀνοχῆας ἀκαμπεῖς.⁹⁰ 125
 Ὅτι ἐργάτις, ὅτι ἐκδότις ἐστὶ πυρὸς ζωηφόρου.
 Ὅτι καὶ τὸν ζωογόνον πληροῖ τῆς⁹¹ Ἑκάτης κόλπον.
 Καὶ ἐπιρρεῖ τοῖς Συνοχεῦσιν ἀλκὴν ζήδωρον⁹² πυρὸς.
 Μέγα δυναμένιο.⁹³
 Ἀλλὰ καὶ φρουροὶ τῶν ἔργων εἰσὶ τοῦ πατρὸς⁹⁴ 130
 Ἀφομοιοῖ γὰρ ἑαυτῶ, ἐκεῖνος ἐπειγόμενος.
 Τὸν τύπον περιβάλλεσθαι τῶν εἰδώλων
 Οἱ τελετάρχαι συνείληνται⁹⁵ τοῖς συνοχεῦσι.
 Τοῖς δὲ πυρὸς νοεροῦ, νοεροῖς πρηστήρσιν.
 Ἄπαντα εἶκαθε δουλεύοντα,⁹⁶ 135
 Ἀλλὰ καὶ ὑλαίοις ὅσα δουλεύει συνοχεῦσι.⁹⁷
 Ἐσάμενον⁹⁸ πάντευχον ἀκμὴν φωτὸς κελάδοντος.
 Ἀλκῆ τριγλίχῳ,⁹⁹ νόον ψυχὴν θ' ὀπλίσαντα,
 Παντοιάδος¹⁰⁰ σύνθημα βάλλειν¹⁰¹ φρενί.
 Μηδ' ἐπιφοιτᾶν ἐμπυρῖοις σποράδην ὀχετοῖς, 140

⁸⁶ Des Places: παραφεγγέος αὐγῆς

⁸⁷ Des Places: 35.1–4 (Dam. 2.133.3–6)

⁸⁸ Des Places: 82.1–2 (Dam. 2.125.22–23)

⁸⁹ Des Places: Πᾶς ἴσχει κόσμος

⁹⁰ Des Places: 79 (Psel. Opuscula psychologica 133.7)

⁹¹ Des Places: πληροῦς

⁹² Des Places: ζειδώροιο

⁹³ Des Places: 32.1–4 (Procl. In Tim. 1.420.13–16)

⁹⁴ Procl. Th. pl. 4.52.8

⁹⁵ Izvornik: συνείληπται

⁹⁶ Des Places: 81.1 (Procl. In Parm. 941.27)

⁹⁷ Des Places: 80 (Procl. In Parm. 941.31; Dam. 2.60.2 et 87.24)

⁹⁸ Izvornik: ἔσσαμένου

⁹⁹ Des Places: τριγλώχινι

¹⁰⁰ Des Places: Πᾶν τριάδος

¹⁰¹ Des Places: βαλεῖν

Ἀλλὰ στιβαρηδόν.¹⁰²
Οἱ δὲ τὰ άτομα, καὶ αἰσθητὰ δημιουργοῦσι.
Καὶ σωματοειδῆ, καὶ κατατεταγμένα εἰς ὕλην.¹⁰³

ΨΥΧΗ, ΦΥΣΙΣ.

- 145 Ὅτι¹⁰⁴ ψυχὴ πῦρ δυνάμει πατρὸς οὔσα φαεινόν.
Ἀθάνατός τε μένει, καὶ ζωῆς δεσπότις ἐστί,
Καὶ ἴσχει κόσμου πολλὰ¹⁰⁵ πληρώματα κόλπων.¹⁰⁶
Νοῦ γὰρ μίμημα πέλει, τὸ δὲ τεχθὲν ἔχει τι σώματος,¹⁰⁷
Μιγνυμένων δ' ὀχετῶν πυρὸς ἀφθίτου ἔργα τελοῦσα.¹⁰⁸
Μετὰ δὲ πατρικὰς διανοίας ψυχὴ ἐγὼ ναίω.
150 Θέρμη ψυχούσα¹⁰⁹ τὰ πάντα,¹¹⁰ κατέθετο γὰρ,
Νοῦν μὲν ἐνὶ ψυχῇ, ψυχὴν δ' ἐνὶ σώματι ἀργῶ.
Ἡμέων,¹¹¹ ἐγκατέθηκε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.¹¹²
Ἄρδην ἐμψυχούσα, φάος, πῦρ, αἰθέρα, κόσμους.¹¹³
Συνυφίσταται γὰρ τὰ φυσικὰ ἔργα τῷ νοερῷ φέγγει.
155 Τοῦ πατρὸς.¹¹⁴ Ψυχὴ γὰρ ἡ κοσμήσασα τὸν μέγαν
Οὐρανόν, καὶ κοσμοῦσα μετὰ τοῦ πατρὸς.¹¹⁵
Κέρατα δὲ καὶ αὐτῆς ἐστήρικται ἄνω.¹¹⁶
Νώτοις δ' ἀμφὶ θεᾶς φύσις ἄπλετος ἠώρηται.¹¹⁷
Ἄρχει δ' αὖ φύσις ἀκαμάτη, κόσμων τε καὶ ἔργων.

¹⁰² Des Places: 2.1–4 (Dam. 1.155.11–14)

¹⁰³ Dam. 2.203.7–9

¹⁰⁴ Des Places: Ὅτι

¹⁰⁵ Des Places: πολλῶν

¹⁰⁶ Des Places: 96.1–3 (Psel. Opuscula psychologica 140.20–22)

¹⁰⁷ Des Places: 69.1–2 (Procl. In Tim. 1.286.12–13)

¹⁰⁸ Des Places: 66 (Procl. In rem p. 1.178.17)

¹⁰⁹ Izvornik: Θερμὴ ψηχοῦσα

¹¹⁰ Des Places: 53.1–2 (Procl. In Tim. 1.408.16–17; 2.61.24–25)

¹¹¹ Des Places: ἡμέας

¹¹² Des Places: 94.1–2 (Procl. In Tim. 1.318.17–18 et 408.19–20)

¹¹³ Des Places: 51.3 (Procl. In rem p. 2.201.14–16)

¹¹⁴ Procl. In Tim. 1.348.22–23

¹¹⁵ Procl. In Tim. 1.349.28–29

¹¹⁶ Procl. Th. pl. 1.95.12 κέρα δὲ αὐτῆς ἐστήρικται ἄνω,

¹¹⁷ Des Places: 54 (Procl. In Parm. 821.7; In rem p. 2.150.21; In Tim. 1.11.21 et 3.271.11)

Οὐρανὸς ὄφρα θέει¹¹⁸ δρόμον αἴδιον κατασύρων. 160
Καὶ ταχὺς ἡέλιος περὶ κέντρον ὅπως ἐθαῖς ἔλθη.¹¹⁹
Μὴ φύσεως ἐμβλέψεις¹²⁰ εἰμαρμένον οὐνομα τῆσδε.¹²¹

ΚΟΣΜΟΣ.

Ὁ ποιητής, ὡς αὐτουργῶν τεκταίνεσθαι¹²² τὸν κόσμον¹²³
Καὶ τις πυρὸς ὄγκος ἔην ἕτερος, τὰ δὲ πάντα.
Αὐτουργῶν ἵνα σῶμα, τὸ κοσμικὸν ἐκτολυπευθῆ. 165
Κόσμος ἴν' ἐκδηλος, καὶ μὴ φαίνεται¹²⁴ ὑμενώδης.¹²⁵
Τὸν ὅλον κόσμον, ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ γῆς.
Καὶ παντοτρόφου¹²⁶ αἴθρης.¹²⁷
Τ' ἄρρητα καὶ τὰ ῥητὰ συνθήματα τοῦ κόσμου.¹²⁸
Ἄλλην κατ' ἄλλην ζωὴν ἀπὸ μεριζομένων ὀχετῶν.¹²⁹ 170
Ἄνωθεν διήκοντος ἐπὶ τὸ κατ' ἄντικρυ.
Διὰ τοῦ κέντρου τῆς γῆς,¹³⁰ καὶ πέμπτον μέσον ἄλλον.¹³¹
Πυρῖοχον,¹³² ἔνθα κάτεισι μέχρι ὑλαίων ὀχετῶν.
Ζωηφόρον¹³³ πῦρ.¹³⁴
Κέντρῳ ἐπισπέρχων ἑαυτὸν φωτὸς κελαδόντος.¹³⁵ 175
Πηγαῖον ἄλλον, ὡς τὸν ἐμπύριον κόσμον ἄγει.¹³⁶

¹¹⁸ Des Places: θέη

¹¹⁹ Des Places: 70.1–3 (Dam. 2.157.18–20)

¹²⁰ Des Places: Μὴ φύσιν ἐμβλέψης·

¹²¹ Des Places: 102 (Procl. Th. pl. 5.119.12)

¹²² Izvornik: τεκτέναιται

¹²³ Procl. In Tim. 2.50.25

¹²⁴ Des Places: φαίνηθ'

¹²⁵ Des Places: 68.1–3 (Procl. In Tim. 2.50.25–27)

¹²⁶ Des Places: παντρόφου

¹²⁷ Des Places: 67 (Procl. In Tim. 2.50.23)

¹²⁸ Procl. In Tim. 1.301.18–19

¹²⁹ Procl. In Tim. 1.310.1–2 ἄλλων κατ' ἄλλην ζωὴν ἀπομεριζομένων ὀχετῶν.

¹³⁰ Procl. In Tim. 2.107.8–9

¹³¹ Des Places: ἄλλο

¹³² Des Places: Πυρήοχον

¹³³ Des Places: Ζωηφόριον

¹³⁴ Des Places: 65.1–2 (Procl. In Tim. 2.107.10–11)

¹³⁵ Des Places: 111.1 σαυτὸν φωτὸς κελάδοντος (Procl. In Tim. 2.312.27)

¹³⁶ Procl. In Tim. 3.43.17–18

- Κέντρον ἀφ' οὗ πᾶσαι μεχρὶς ἂν τυχὸν ἴσαι ἕασι.¹³⁷
 Σύμβολα γὰρ πατρικὸς νόος ἔσπειρε κατὰ κόσμον,¹³⁸
 Μέσον τῶν πατέρων, ἐκάστης κέντρον φορηῖται.¹³⁹
 180 Νοῦ γὰρ μίμημα πέλει, τὸ δὲ τεχθὲν ἔχει τι σώματος.¹⁴⁰

ΟΥΡΑΝΟΣ.

- Ἐπτὰ γὰρ ἐξώγκωσε πατὴρ στερεώματα κόσμων.¹⁴¹
 Τὸν οὐρανὸν κυρτῶ σχήματι ἐπικλείσας.¹⁴²
 Πῆξε δὲ πολὺν ὄμιλον ἀστέρων ἀπλανῶν.
 Ζῶων δὲ πλανωμένων ὑφέστηκεν ἐπτάδα.
 185 Γῆν δ' ἐν μέσῳ τιθεῖς, ὕδωρ δ' ἐν γαίᾳς κόλποις,
 Ἥερα δ' ἄνωθεν τούτων.
 Πῆξε δὲ, καὶ πολὺν ὄμιλον ἀστέρων ἀπλανῶν.
 Μὴ τάσει ἐπιπόνῳ πονηρᾷ
 Πήξη¹⁴³ δὲ πλάνην οὐκ ἐχούση φέρεσθαι.
 190 Ἐπηξε δὲ καὶ πολὺν ὄμιλον ἀστέρων ἀπλανῶν,
 Τὸ πῦρ, πρὸς τὸ πῦρ ἀναγκάσας.
 Πήξη¹⁴⁴ πλάνην οὐκ ἐχούση φέρεσθαι.¹⁴⁵
 Ἐξ αὐτοῦς ὑπέστησεν ἑβδομον ἡελίου.
 Μεσεμβολήσας¹⁴⁶ πῦρ.
 195 Τὸ ἄτακτον αὐτῶν. εὐτάκτοις ἀνακρέμασας ζῶναις.¹⁴⁷
 Τίκει γὰρ ἢ θεός, ἡέλιον τε μέγαν, καὶ λαμπρὰν σελήνην.¹⁴⁸
 Αἰθήρ, ἥλιε, πνεῦμα σελήνης, ἡέρος ἀγοί¹⁴⁹

¹³⁷ Des Places: 167 μέχρῃς ἄντυγος ἴσαι (Procl. In Eucl. 155.5)

¹³⁸ Des Places: 108.1 (Procl. In Crat. 52.11)

¹³⁹ Des Places: 50 μέσσον τῶν πατέρων Ἐκάτης κέντρον πεφορηῖσθαι. (Dam. 2.164.19)

¹⁴⁰ Des Places: 69.1–2 (Procl. In Tim. 1.286.12–13)

¹⁴¹ Des Places: 57 (Simpl. In phys. 9.616.35)

¹⁴² Des Places: 63 κυρτῶ σχήματι συρομένην... (Dam. 2.128.3–4)

¹⁴³ Prasilno: Πήξει (lat. fixione)

¹⁴⁴ Prasilno: Πήξει (lat. fixione)

¹⁴⁵ Procl. In Tim. 3.125.1–2

¹⁴⁶ Des Places: 200 μεσεμβολεῖν

¹⁴⁷ Procl. In Tim. 3.132.29–133.1

¹⁴⁸ Procl. In Tim. 3.61.6–7 (Hes. Theog. 18)

¹⁴⁹ Izvornik: ὑέρος ἀγοί

Ἡλιακῶν τε κύκλων, καὶ μηναιῶν¹⁵⁰ καναχισμῶν.
 Κόλπων τε ἡερίων.
 Αἴθρης μέλος, ἡελίου τε καὶ μήνης ὀχετῶν, ἢ τε¹⁵¹ ἡέρος, 200
 Καὶ πλατὺς ἀήρ, μηναιῶς τε δρόμος, καὶ πόλος¹⁵² ηελίοιο.
 Συλλέγει αὐτὸ λαμβάνουσα αἴθρης μέλος.
 Ἡελίου τε, σελήνης τε, καὶ ὅσα ἡέρι συνέχονται.¹⁵³
 Πῦρ, πυρὸς ἐξοχέτευμα καὶ πυρὸς ταμίας¹⁵⁴
 Χαῖται γὰρ ἐς ὄξυ πεφυκῶτι¹⁵⁵ φωτὶ βλέπονται,¹⁵⁶ 205
 Ἐνθα Κρόνος.¹⁵⁷
 Ἡέλιος πάρεδρος ἐπισκοπέων πόλον ἀγνόν.¹⁵⁸
 Αἰθέριός τε δρόμος, καὶ μήνης ἄπλετος ὄρμη,
 Ἡέριοί τε ῥοαί.¹⁵⁹
 Ἡελίον τε μέγαν, καὶ λαμπρὰν σελήνην.¹⁶⁰ 210

ΧΡΟΝΟΣ.

Θεὸν ἐγκόσμιον, αἰώνιον, ἀπέραντον
 Νέον, καὶ πρεσβύτην, Ἐλικοειδῆ.¹⁶¹
 Καὶ πηγαῖον ἄλλον, ὃς τὸν ἐμπύριον κόσμον ἄγει,¹⁶²

ΨΥΧΗ, ΣΩΜΑ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Χρῆ σε σπεύδειν πρὸς τὸ φάος, καὶ πατρὸς αὐγάς.
 Ἐνθεν ἐπέμφθη σοι ψυχὴ πολὺν ἔσσαμένη νοῦν.¹⁶³ 215

¹⁵⁰ Izvornik: μοναίων

¹⁵¹ Des Places: ἡδ'

¹⁵² Des Places: αἰείπολος

¹⁵³ Des Places 61 b1–61 f2: συννήχονται (Procl. In Tim. 3.61.16–25)

¹⁵⁴ Des Places: 60.1–2 ταμίαν πυρός (Procl. In Tim. 2.9.17–18)

¹⁵⁵ Des Places: πεφυκῶτι

¹⁵⁶ Des Places: 55 (Procl. In rem p. 1.137.21)

¹⁵⁷ Procl. In rem p. 1.138.25

¹⁵⁸ Des Places: 226 Ἡελίοιο πάρεδρος ἐπισκοπέων πόλον ἀγνόν.

¹⁵⁹ Des Places: 61.1–2 Procl. In Tim. 3.61.12–14

¹⁶⁰ V. bilj. 146.

¹⁶¹ Procl. In Tim. 3.40.21–23

¹⁶² Procl. In Tim. 3.43.17–18

¹⁶³ Des Places: 115.1–2 (Psel. Opuscula psychologica 142.11–12)

- Ταῦτα πατήρ ἐννόησε,¹⁶⁴ βροτὸς δ' οἱ ἐψύχωτο.¹⁶⁵
 Σύμβολα γὰρ πατρικὸς νόος ἔσπειρε ταῖς ψυχαῖς.
 Ἔρωτι βαθεῖ¹⁶⁶ ἀναπλήσας τὴν ψυχὴν.
 Κατέθετο γὰρ νοῦν ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι δὲ
 220 Ἰμέας ἐγκατέθηκε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.¹⁶⁷
 Ἀσώματα μὲν ἐστὶ τὰ θεῖα πάντα¹⁶⁸
 Σώματα δ' ἐν αὐτοῖς ἡμῶν ἔνεκεν ἐνδέδεται¹⁶⁹
 Μὴ δυναμένους κατασχεῖν, ἀσωμάτους τῶν σωμάτων.
 Διὰ τὴν σωματικὴν εἰς ἣν ἐνεκεντρίσθητε φύσιν.¹⁷⁰
 225 Ἐν δὲ θεῶ κείνται πυρσοὺς ἔλκουσαι ἀκμαίους.
 Ἐκ πατρόθεν κατιόντες,¹⁷¹ ἀφ' ὧν ψυχὴ κατιόντων
 Ἐμπυρίων δρέπεται καρπῶν, ψυχοτρόφον ἄνθος.¹⁷²
 Διὸ καὶ νοήσασαι τὰ ἔργα τοῦ πατρός¹⁷³
 Μοίρης εἰμαρμένης¹⁷⁴ τὸ πτερόν φεύγουσιν ἀναιδές.¹⁷⁵
 230 Κᾶν γὰρ τὴν δὲ ψυχὴν ἴδης ἀποκαταστᾶσαν.¹⁷⁶
 Ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατήρ ἐναρίθμιον εἶναι.¹⁷⁷
 Ἦ μάλα δὴ κείναί γε μακάραται ἔξοχα πασέων
 Ψυχᾶων, ποτὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προχέονται,
 Κεῖναι δ' ὄλβισταί τε καὶ¹⁷⁸ οὐ φατὰ νείματα¹⁷⁹ ἔχουσαι,

¹⁶⁴ Des Places: ἐνόησε

¹⁶⁵ Des Places: 25 (Procl. In Tim. 3.316.10)

¹⁶⁶ Des Places: 43 (Procl. Th. pl. 1.11.13)

¹⁶⁷ Des Places: 94.1–2 ... νοῦν μὲν ψυχῇ, <ψυχὴν δ'> ἐνὶ σώματι ἀργῶ (Procl. In Tim. 1.318.17–18 et 408.19–20)

¹⁶⁸ Procl. In rem p. 1.39.19

¹⁶⁹ Des Places: 142.1–2 ... σώματα τοῖς αὐτόπτοις φάσμασιν ὑμῶν εἴνεκεν ἐνδέδεται ... (Procl. In rem p. 2.242.11–12)

¹⁷⁰ Des Places: 143 (Procl. In rem p. 1.39.21–22)

¹⁷¹ Des Places: κατιόντας

¹⁷² Des Places: 130.2–4 (Procl. In Tim. 3.266.21–23)

¹⁷³ Des Places: 40.1 ἀρχάς, αἱ πατρὸς ἔργα νοήσασαι τὰ νοητὰ (Dam. 2.200.23)

¹⁷⁴ Des Places: εἰμαρτῆς

¹⁷⁵ Des Places: 130.1 (Procl. In Tim. 3.266.19)

¹⁷⁶ Izvornik: ἀποκαταστάσαν

¹⁷⁷ Procl. In Tim. 1.54.7–9

¹⁷⁸ Izvornik: ὀλβίαιτε, καὶ

¹⁷⁹ Des Places: νήματ'

Ὅσοι ἀπ' αἰγλήντος ¹⁸⁰ ἀναξ σέθεν, ἢ δὲ ¹⁸¹ καὶ αὐτοῦ	235
Ἐκ Διὸς ἐξεγένοντο, μίτου κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης, ¹⁸²	
Ἥγεισθω ¹⁸³ ψυχῆς βάθος ἀμβροτον· ὄμματα δ' ἄρδην.	
Πάντα ἐκπέτασον ἄνω. ¹⁸⁴	
Μῆτε κάτω νεύσεις, εἰς τὸν μελαναυγέα κόσμον.	
Ὡι βυθὸς αἰὲν ἄπιστος ¹⁸⁵ ὑπέστρωται καὶ Ἄιδης, ¹⁸⁶	240
Ἀμφικνεφῆς, ῥυπῶν ¹⁸⁷ εἰδωλοχαρῆς ἀνόητος.	
Κρημνῶδης σκολιός, πηρόν, ¹⁸⁸ βάθος αἰὲν ¹⁸⁹ ἐλίσσων,	
Αἰεὶ νυμφέων ἀφανὲς δέμας, ἄργον, ¹⁹⁰ ἄπνευμον. ¹⁹¹	
Καὶ ὁ μισοφανῆς κόσμος, ¹⁹² καὶ τὰ σκολιὰ ῥεῖθρα.	
Υφ' ὧν πολλοὶ κατασεύρονται. ¹⁹³	245
Ζήτησον παραδείσων. ¹⁹⁴	
Δίξιο σὺ ψυχῆς ὀχετόν, ὄθεν, ἢ τίνι ¹⁹⁵ τάξει.	
Σώματι θητεύσασ' ¹⁹⁶ ἐπὶ τάξιν, ἀφ' ἧς ἐρρῶν.	
Αὐθις ἀναστήσεις ἱερῶ λόγῳ ἔργον ἐνώσας. ¹⁹⁷	
Μῆτε κάτω νεύσης, ¹⁹⁸ κρημνὸς κατὰ γῆς ὑπόκειται.	250
Ἐπταπόρου σύρων κατὰ βαθμίδος, ¹⁹⁹ ἦν ὑπό.	
Δεινῆς ἀνάγκης θρόνος ἐστί. ²⁰⁰	

¹⁸⁰ Des Places: αἰγλήντος

¹⁸¹ Des Places: ἠδὲ

¹⁸² Des Places: 218.1–5 (Synesius De ins. 17.13–17)

¹⁸³ Des Places: Οἰγνύσθω

¹⁸⁴ Des Places: 112.1–2 (Psel. Opuscula psychologica 137.10–11)

¹⁸⁵ Des Places: αἰὲν ἀμορφος

¹⁸⁶ Des Places: ἀειδῆς

¹⁸⁷ Izvornik: ῥυπῶν

¹⁸⁸ Izvornik: πυρόν

¹⁸⁹ Des Places: αἰὲν

¹⁹⁰ Des Places: ἀργόν

¹⁹¹ Des Places: 163.1–5 (Dam. 2.317.3–7)

¹⁹² Des Places: 181 ... ὁ μισοφαῆς κόσμος ... (Procl. In Tim. 3.325.32)

¹⁹³ Procl. In Tim. 3.325.32–326.1–2

¹⁹⁴ Des Places: 165 (Psel. Opuscula psychologica 138.1)

¹⁹⁵ Izvornik: τινὶ

¹⁹⁶ Izvornik: τιθεύσας

¹⁹⁷ Des Places: 110.1–3 (Psel. Opuscula psychologica 131.16–18)

¹⁹⁸ Izvornik: νεύσεις

¹⁹⁹ Des Places: 164.1–2 (Psel. Opuscula psychologica 132.16–17)

²⁰⁰ Psel. Opuscula psychologica 132.16.18

- Μὴ σὺ αὐξανε τὴν εἰμαρμένην.²⁰¹
 Ψυχὴ ἢ μερόπων, θεὸν ἄγξει πῶς εἰς ἑαυτὴν,
 255 Οὐδὲν θνητὸν ἔχουσα, ὅλη θεόθεν μεμέθουσαι.
 Ἀρμονίαν αὐχεῖ²⁰² γὰρ, ὑφ' ἧ πέλε σῶμα βρότειον.²⁰³
 Ἐκτείνας πύρινον νοῦν, ἔργον ἐπ' εὐσεβίης.
 ῥευστὸν καὶ σῶμα σαώσεις.²⁰⁴
 Ἔστι καὶ εἰδῶλω μερίς, εἰς τόπον ἀμφιφάοντα²⁰⁵
 260 Πάντοθεν ἀπλάστῳ ψυχῇ πυρὸς ἡνία τεῖνον.²⁰⁶
 Ἡ πυριθαλπὴς ἔννοια πρωτίστην ἔχει τάξιν.²⁰⁷
 Τῷ πυρὶ γὰρ βροτὸς ἐμπελάσας θεόθεν φάος ἔξει.²⁰⁸
 Δηθύνοντι γὰρ βροτῶ κραιπνοὶ²⁰⁹ μάκαρες τελέθουσι.²¹⁰
 Ποιναὶ²¹¹ μερόπων ἄγκτειραι.²¹²
 265 καὶ τὰ κακῆς ὕλης βλαστήματα χρηστὰ, καὶ ἐσθλά.²¹³
 Ἐλπίς τρεφέτω σε πυρίοχος,²¹⁴ ἀγγελικῶ ἐνὶ χώρῳ,²¹⁵
 Ἀλλ' οὐκ εἰσδέχεται κείνης τὸ θέλειν πατρικὸς νοῦς.
 Μέχρις ἂν ἐξέλθῃ λήθης καὶ ῥῆμα λαλήσῃ
 Μνήμην ἐνθεμένη πατρικοῦ συνθήματος ἀγνοῦ.²¹⁶
 270 Τοῖς δὲ διδακτὸν φάους ἔδωκε γνῶρισμα λαβέσθαι.
 Τοὺς δὲ καὶ ὑπνώοντας ἐῆς ἐνεκάρπισεν²¹⁷ ἀλκῆς.²¹⁸

²⁰¹ Des Places: 103 μηδὲ συναύξησις θειμαρμένον... (Psel. Opuscula psychologica 143.19); izvornik: εἰλαρμένην.

²⁰² Des Places: αὐχει

²⁰³ Des Places: 97.1–3 (Psel. Opuscula psychologica 136.24–26)

²⁰⁴ Des Places: 128.1–2 (Psel. Opuscula psychologica 138.16–17)

²⁰⁵ Des Places: 158.2 (Synesius De ins. 9.8; Psel. Opuscula psychologica 126.15)

²⁰⁶ Des Places: 127 (Psel. Opuscula psychologica 134.17)

²⁰⁷ Des Places: 139.1–2 ... τὴν περιθαλπὴ ἔννοιαν ... (Procl. In Tim. 1.211.12)

²⁰⁸ Des Places: 121 τῷ πυρὶ γὰρ βροτὸς ἐμπελάσας φάος ἔξει (Procl. In Tim. 1.211.21)

²⁰⁹ Izvornik: κραιπνοὶ

²¹⁰ Des Places: 140 (Procl. In Tim. 1.212.17)

²¹¹ Izvornik: Αἰτεῖναι

²¹² Des Places: 161 (Psel. Opuscula psychologica 139.18)

²¹³ Des Places: 88.2 (Psel. Opuscula psychologica 136.16)

²¹⁴ Des Places: 47 πυρίοχος (Olympiodorus In Phaed. 7.1.12 et 7.6.2)

²¹⁵ Des Places: 138 (Olympiodorus In Phaed. 10.14.10)

²¹⁶ Des Places: 109.1–3 (Psel. Opuscula psychologica 144.14–16)

²¹⁷ Izvornik: ὑπνώοντας ἐῆς ἐνεκάρπησεν

²¹⁸ Des Places: 118.1–2 (Synesius De ins. 4.41–42)

Μὴ πνεῦμα μολύνῃς, μήτε βαθύνης τὸ ἐπίπεδον.²¹⁹
 Μήτε τὸ τῆς ὕλης σκύβαλον κρημνῶ καταλείψεις.²²⁰
 Μὴ ἐξάξης, ἵνα μὴ ἐξιοῦσα ἔχη τι,²²¹
 Βίῃ ὅτι σῶμα λιπόντων ψυχὰι καθαρῶταται.²²² 275
 Ψυχῆς ἐξωστῆρες ἀνάπνοοι, εὐλυτοὶ εἰσι.²²³
 Λαῖῃς ἐν λαγόσιν Ἐκάτης ἀρετῆς πέλε πηγῆ.
 Ἐνδον ὅλη μίμνουσα τὸ παρθένον οὐ προῖεῖσα.²²⁴
 Ὡ τολμηροτάτης φύσεως, ἄνθρωπε, τέχνασμα.²²⁵
 Μὴ τὰ πελώρια μέτρα γαίης²²⁶ ὑπὸ σὴν φρένα βάλλου. 280
 Οὐ γὰρ ἀληθείης φυτὸν ἐνὶ²²⁷ χθονί.
 Μήτε²²⁸ μέτρει μέτρα²²⁹ ἡελίου κανόνας συναθροίσας
 Αἰδίῳ βουλῇ φέρεται,²³⁰ οὐχ ἔνεκα σοῖο.²³¹
 Μηναῖον μὲν²³² δρόμημα, καὶ ἀστέριον προπόρευμα.²³³
 Μήνης ῥοῖζον ἔασον· αἰεὶ τρέχει ἔργῳ ἀνάγκης. 285
 Ἀστέριον προπόρευμα σέθεν χάριν οὐκ ἐλοχεύθη.
 Αἰθέριος²³⁴ ὀρνίθων ταρσὸς²³⁵ πλατὺς οὐποτ' ἀληθής.
 Οὐ θυσιῶν σπλάγχνων τε τομαί.²³⁶ τὰ δ' ἀθύρματα πάντα.
 Ἐμπορικῆς ἀπάτης στηρίγματα, φεῦγε σὺ ταῦτα.

²¹⁹ Des Places: 104.1–2 μηδὲ ... τοῦπίπεδον. (Psel. Opuscula psychologica 137.19–20)

²²⁰ Des Places: 158 Οὐδὲ (Synesius De ins. 9.7; Psel. Opuscula psychologica 127.24)

²²¹ Des Places: 166 ... μὴ ἔξάξης, ἵνα μὴ τι ἔχουσα ἐξίη ... (Psel. Opuscula psychologica 128.18)

²²² Des Places: 159.1–2 ... ψυχὰι ἀρηϊφᾶτοι καθαρῶτεραι ἢ ἐπὶ νοῦσοις. (Psel. Opuscula psychologica 142.3)

²²³ Des Places: 124 (Psel. Opuscula psychologica 142.3)

²²⁴ Des Places: 52.1–2 (Psel. Opuscula psychologica 135.9–10)

²²⁵ Des Places: 106 ... τολμηρᾶς (Psel. Opuscula psychologica 134.27)

²²⁶ Des Places: γύης

²²⁷ Des Places: ἐν

²²⁸ Des Places: Μηδὲ

²²⁹ Des Places: μέτρον

²³⁰ Des Places: φέρεται πατρός

²³¹ Des Places: ἔνεκεν σοῦ.

²³² Des Places: τε

²³³ Des Places: 64 (Procl. In Tim. 3.124.29)

²³⁴ Des Places: Αἰθριος

²³⁵ Izvornik: θαρσός

²³⁶ Izvornik: ὄ[π]τομαί (<lat. opto + μαι?) u značenju lat. cuprio?

- 290 Μέλλων εὐσεβίης ἱερὸν παράδεισον ἀνοίγειν
 Ἐνθ' ἀρετῇ, σοφία τε, καὶ εὐνομία συνάγονται.²³⁷
 Σὸν γὰρ ἀγγεῖον θῆρες χθονὸς οἰκήσουσι.²³⁸
 Αὐτοὺς δὲ χθῶν κατώρικται, ἐς τέκνα μέχρις.²³⁹

ΔΑΙΜΟΝΕΣ, ΤΕΛΕΤΑΙ.

- Ἡ φύσις πείθει,²⁴⁰ εἶναι τοὺς δαίμονας ἀγνοῦς,
 295 Καὶ τὰ κακῆς ὕλης βλαστήματα, χρηστὰ καὶ ἐσθλά.²⁴¹
 Ἀλλὰ ταῦτα ἐν ἀβάτοις σηκοῖς διανοίας ἀνελίπτω.²⁴²
 Πῦρ ἵκελον σκυρτηδὸν²⁴³ ἐπ' ἠέρος οἶδμα τιταῖνον.²⁴⁴
 Ἡ καὶ πῦρ ἀτύπωτον. ὄθεν φωνὴν προθέουσαν.
 Ἡ φῶς πλούσιον ἀμφὶ γύην ῥοιζαῖον ἐλιχθέν·
 300 Ἀλλὰ καὶ ἵππον ἰδεῖν φωτὸς πλέον ἀστράπτοντα.
 Ἡ καὶ παῖδα τεοῖς²⁴⁵ νώτοις ἐποχούμενον ἵππου.
 Ἐμπυρον²⁴⁶ ἢ χρυσῶ πεπυκασμένον ἢ πάλι γυμνόν,²⁴⁷
 Ἡ καὶ τοξεύοντα, καὶ ἐστηῶτα ἐπὶ νώτοις.²⁴⁸
 Πολλάκις ἦν λέξης μοι, ἀθρήσεις²⁴⁹ πάντα λέοντα.
 305 Οὔτε γὰρ οὐράνιος κυρτὸς τότε φαίνεται ὄγκος
 Ἀστέρες οὐ λάμπουσι, τὸ μήνης φῶς κεκάλυπται,
 Χθῶν οὐχ ἔστηκε, βλέπεται τε πάντα κεραυνοῖς.²⁵⁰

²³⁷ Des Places: 107.1–11 (Psel. Opuscula psychologica 129.18–28); v. bilj. 231.

²³⁸ Des Places: 157 (Psel. Opuscula psychologica 138.8)

²³⁹ Des Places: 162 Ἐὰ τούσδε κατωρύεται χθῶν ἐς τέκνα μέχρις. (Psel. Opuscula psychologica 143.9)

²⁴⁰ Des Places: πείθει πιστεύειν

²⁴¹ Des Places: 88.1–2 (Psel. Opuscula psychologica 136.15–16)

²⁴² Des Places: 178 ... ἀβάτοις σηκοῖς διανοίας. (Procl. In Tim. 3.14.14)

²⁴³ Des Places: ἵκελον σκυρτηδὸν

²⁴⁴ Izvornik: τιταίνων

²⁴⁵ Des Places: θοοῖς

²⁴⁶ Izvornik: Ἐμπυρον

²⁴⁷ Izvornik: παλίγυμνον

²⁴⁸ Des Places: 146.2–8 (Procl. In rem p. 1.111.4–11); u izvorniku nedostaje 1. stih 146.1 ... ταῦτ' ἐπιφωνήσας ἢ παιδὶ κατόψη

²⁴⁹ Izvornik: ἀθρήσης

²⁵⁰ Des Places: 147.1–4 (Psel. Opuscula psychologica 134.4–7)

Μὴ φύσεως καλέσης αὐτοπτον²⁵¹ ἄγαλμα²⁵²
 Οὐ γὰρ χρῆ²⁵³ κείνους σε βλέπειν πρὶν σῶμα τελεσθῆ.²⁵⁴
 Ὅτε τὰς ψυχὰς θέλγοντες αἰεὶ τῶν τελευτῶν ἀπάγουσι.²⁵⁵ 310
 Ἐκ δ' ἄρα κόλπων γαίης θρώσκουσι χθόνιοι κύνες.
 Οὐ ποτ' ἀληθὲς σῶμα²⁵⁶ βροτῶ ἀνδρὶ δεικνύντες.²⁵⁷
 Ἐνέργει περὶ τὸν Ἑκατικὸν στρόφαλον.²⁵⁸
 Ὄνόματα βάρβαρα μὴ ποτ' ἀλλάξης²⁵⁹ 315
 Εἰσὶ γὰρ ὀνόματα παρ' ἐκάστοις θεόσδοτα
 Δύναμιν ἐν τελεταῖς ἄρρητον ἔχοντα.²⁶⁰
 Ἦνίκα βλέψῃς μορφῆς ἄτερ εὐίερον πῦρ.
 Λαμπόμενον σκιρτηδόν,²⁶¹ ὅλου κατὰ βένθεα κόσμου,
 Κλυθὶ πυρὸς φωνήν.²⁶²

ΤΕΛΟΣ.

²⁵¹ Izvornik: αὐτόπτρον

²⁵² Des Places: 101 (Psel. Opuscula psychologica 136.5)

²⁵³ Izvornik: χρῆ

²⁵⁴ Des Places: τελεσθῆς.

²⁵⁵ Des Places: 135.1 et 3 (Procl. In Alc. 40.5 et 7)

²⁵⁶ Des Places: σῆμα

²⁵⁷ Des Places: 90.1–3 (Psel. Opuscula psychologica 138.26–28)

²⁵⁸ Des Places: 206 στρόφαλος (Psel. Opuscula psychologica 133.16)

²⁵⁹ Des Places: 150 (Psel. Opuscula psychologica 132.26)

²⁶⁰ Psel. Opuscula psychologica 132.27–28

²⁶¹ Izvornik: σκυρτηδόν

²⁶² Des Places: 148.1–3 (Psel. Opuscula psychologica 135.20–22)